

ΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΦΑΒΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 59.

"Εκαστον φύλλον τιμάται
λεπτόν 20.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ Μ. ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ

ΕΒΔΟΜΑΣ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ

ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕ

"Εν 'Ελλάδι . . . Δρ. 10
"Εν τῇ ἀλλοδαπῇ Φρ. χρ. 12

ΕΚΔΙΟΤΑΙ

ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ : Εἰς τὴν Γαλλίαν, ποίημα Ἀχιλλέως Παράσχου.— *A la France*, poème de M. Achille Paraschos, traduit du Grec par Mme Minerve N. Seremeti.— "Ἔργα καὶ ἡμέραι. *Γαλλία καὶ Ἑλλάς—Ἡ εἰκὼν τοῦ Κ. Δασκαράτου—Ναυβάται τοῦ 1821.*—Ἡ Χριστιανὴ, διήγημα Ἰ. Μ. Δαμβέργη.—Τὸ ἡμερολόγιον τοῦ ἀρχηγοῦ Κριεζῆ. Συμβολὴ εἰς τὴν Ἱστορίαν τοῦ Ἄγδρος.— Ἐδουάρδος Ἑβερρετ. Φιλελληνικὴ πνακοθήκη, ὑπὸ Γ. Δ. Κ.—"Ὀλγα, μυθιστορία Λουδοβίκου Ἐνώ. (Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ). Συνήχεια.— Πανόραμα. Ἐπιστήμη— *Καλλιτεχνία—Φιλολογία*, ὑπὸ Ἀδρία.— *Βιβλιοκρισίαι. Ἱστορία τῶν Ἀθηναίων—Δι' ἐκδόσεις τῆς Ἀμαλθείας.—Πιθήσεις τῆς Ἐβδομάδος. Ἐγχώρια—Ἐξωτερικά—Ἀρχαιολογία κ.τ.λ.—Ἐξαιρέτα Γράμματα.—Νέα βιβλία.*

ΕΙΣ ΤΗΝ ΓΑΛΛΙΑΝ

ΠΟΙΗΜΑ

ΑΧΙΛΛΕΩΣ ΠΑΡΑΣΧΟΥ

("Ἐκφωνηθὲν ἐν τῇ Φιλολογικῇ Συλλόγῃ «Παρνασσῶ».)

Α'

Ποῦ στόμα ἔμφορεσε νὰ εἰπῇ πῶς μέσ' ἀπ' τὴν καρδιά μας,
Πῶς ἀπ' τὰ φυλλοκάρδια μας θὰ βῆγῃ ἐσὺ Γαλλία ;
Πῶς θενὰ στρέψῃ 'στοῦ Βορείου τὰ χιόνια ἢ ἔματιά μας
Καὶ πῶς θ' ἀλλάξωμε παλῆθ' καὶ γκαρδιακὴ φιλία ;
Ποῖος εἶπε πῶς θ' ἀφήσωμε τὸν φίλον τὸν παλιό μας,
Τ' ἀγαπημένο ἀδελφί μας, τὸν ἴδιο ἑαυτό μας,
Πῶς θ' ἀρνηθῶμε τὴν χαρὰ τοῦ κόσμου καὶ τὴν χάρι
Ποῦ τὸ σκοτάδι ἐσκόρπισε μὲ φῶς καὶ μὲ κοντάρι ;
Φεύγουν τὰ χρόνια' οἱ καιροὶ πηγαίνουν καὶ γυρίζουν
Ἐρχοῦν ὁ νοῦς' πλὴν ἢ καρδιά τὴν μνήμην δὲν ἀφήνει . . .
Ἐκείνοι ποῦ τὸ εἶπανε καλὰ δὲν μᾶς γνωρίζουν
— Δὲν ἔχομε Ἰταλικὴ ἐμεῖς εὐγνωμοσύνη ! —
Ἐμεῖς θυμούμαστε' ἐμεῖς ποτὲ δὲν λησμονοῦμε
Μὲ τὴν εὐγνωμοσύνη μας μυρώνει' ἢ ζωὴ μας
Τὴν Λύρ' ἀκόμη τοῦ Οὐγγῶ καὶ Σατωβριάνδου ἀκοῦμε
Καὶ τὸν Βουρβῶνα Κάρολο δὲν τὸν ξεχνᾷ ἢ ψυχὴ μας,
Ποῦ μὲ τὴν φούχτα τὰ φλουριά γιὰ χάρι μας σκορπούσε
Κι' ἀπ' τῆς σκλαβίας τὰ σίδηρα τὰ τέκνα μας ἀρπούσε !
Ναί, μέσ' 'στὰ στήθια ἔχομε τὴν ὀμορφὴν Ἀμαζόνα,
Τὴ Μάννα τοῦ Φαβιέρου μας, τὴ Μάννα τοῦ Μαιζῶνα,
Τὴ Μάννα τὴ μεγάλην,
Κάθε Λαοῦ, κάθε φυλῆς καὶ στήθους ὅπου πάλλει !
Τὸ μόνο ἔθνος ποῦ καρδιά καὶ γιὰ τοὺς ἄλλους ἔχει,
Ποῦ δίνει τὸ χρυσάφι του, τὸ αἷμά του, τὸ φῶς του,
Ὅπου δὲν στέκεται ποτὲ καὶ μέρα νύκτα τρέχει,
Κι' ὅποιος τὰ σιδηρά του σπᾶ τὸ βρῖσκει πάντα ἐμπρὸς του !
Ἐκεῖνο ποῦ παίρνει ταῖς καρδιαῖς μὲ τὴ γλυκεῖα φωνὴ του,
Ποῦ κόσμον ἔρριξε παλῆθ' τὸ φτερωτὸ σπαθί του
Ποῦ στοιχειωμένο κρήμνισε καὶ σκοτεινὸ αἶωνα
Κ' ἔκαμε στέμμα τὸν Λαὸ καὶ πόδι τὴν κορῶνα . . .
Καταραμένοι οἱ Λαοί, καταραμένοι νᾶναι,
Ποῦ τέτοια Μάννα παραίτουσιν καὶ δὲν τὴν ἀγαπᾶνε !

Β'

"Αχ ! τρέλλα, τρέλλα ἔς τοὺς Λαοὺς ἀνίσως ὄλους πέση
Καὶ τὴν Γαλλία μοναχὴ μέσ' τῆ φωτιά τὴν δοῦμε,
Ὅλος ὁ κόσμος μονομιάς ἀνίσως τὴν βαρέση,
Ἐμεῖς — ἄς εἶμαστε μικροὶ — κοντὰ τῆς θὰ βρεθῶμε
Κοντὰ τῆς θὰ παλαίψωμε, θὰ πέσωμε κοντὰ τῆς,
Θὰ σπᾶξωμε τὰ στήθια μας μαζί μὲ τὰ δικά τῆς,
Καὶ τὰ ὀλίγα μας σπαθιά τὰ χέρια μας θὰ πιάσουν
Τὸ ἔξρω γέλιο Σάτανθ πολλοὶ θενὰ γελάσουν,

Γιὰ τὴ μικρὴ βοήθεια Λαοῦ μικροῦ ἀκόμα . . .
"Α, ὅσο θέλει ἄς γελά τὸ βάρβαρό τους στόμα
Θάλλῃ καιρὸς ποῦ σὰν κ' ἐμᾶς θὰ κλάψουνε κ' ἐκείνοι
Καὶ δάκρυ δάκρυ πύρινον τὸ γέλιο τους θὰ γίνῃ . . .
Ναί ὅμως Γάλλους κ' Ἑλληνας ἂν τάφος τοὺς καλύψῃ,
Ἡ γῆ δὲν θάχῃ μυρωδιά, δὲν θάχῃ πλέον χάρι
Ἀπὸ τὸν κόσμο ἢ δροσιά κ' ἢ ὀμορφιά θὰ λείψῃ,
Ἀπ' τὸν ἀητὸ τὸ φτέρωμα, ἢ χαίτη ἀπ' τὸ λειοντάρι.
Ὅλα θὰ λείψουν ὀρφανὸς ὁ κόσμος θ' ἀπομείνῃ,
Ἄν θὰ σημάουνε γι' αὐταῖς τοῦ χάρου ἢ καμπάναις
Καὶ κωμωδία τῆς ζωῆς τὸ δράμα θενὰ γίνῃ,
Τὴν ὄρα ποῦ θὰ λείψουνε τοῦ κόσμου ἢ δωῶ Μάνναις !
Ἄλλ' ὄχι ὅσο λάμπουνε 'στὸν οὐρανὸ τ' ἀστέρια,
Δὲν θενὰ πέσουνε νεκρὰ τ' ἀθάνατά τους χέρια
Ἐχουν πολλὰ νὰ κάμουνε τὰ δωῶ αὐτὰ σμιγμένα . . .
Ἀκόμη περισσότερα κι' ἀπὸ τὰ περασμένα !
Καὶ τότε μόνο Ἑλληνας καὶ Γάλλοι θενὰ λείψουν,
Ὅταν πεθάνουν οἱ καιροὶ καὶ ὄλα ξεψυχήσουν !
Μὲ νεκροθάπτη δικεῖλα καὶ ἔμπρὸς σὲ στόμα λάκου,
Τοῦ κακοῦ περιμένουνε οἱ φίλοι τους, τοῦ κακοῦ
Μὲ σπλάγχνος νὰ ταῖς θάψουνε . . . δὲν θάπτεται τ' ἀγέρι,
Δὲν τὸ νικά ποτὲ τὸ φῶς τοῦ μακελειοῦ μαχαίρι !
Ὡ, θενὰ μ'πῆ 'στὴ θέσι του καθ' ἑνας . . . δὲν θ' ἀργήσῃ,
Τ' ἀστέρια νᾶβρουν οὐρανὸ καὶ τὰ σκοτάδια μνήμα
Τὰ μαῦρα ὄρνια, ὁ ἀητὸς τῶν Γάλλων θὰ σκορπήσῃ
Κ' ἐνὰ θὰ γίνῃ Ἀεθουρίας ὁ κόσμος Ἀγιο-Βῆμα !
Ὅταν Γαλλία κ' ἢ Ἑλλάς—Βορείας κ' ἀνεμοζάλη—
Μέσ' τοῦρανοῦ τὰ σύννεφα μαζί ξαναφανοῦνε,
Ὅλοι θὰ τρέξουν οἱ Λαοὶ ὀπίσω τους καὶ πάλι,
Κόσμον καινούργιον, Ἀνάστασι, ἄλλη ζωὴ νὰ ἰδοῦνε !

Γ'

Ἐλάτε γρηγορώτερα χροῦμεναις ἡμέραις
Ἐλα Γαλλία καὶ Ἑλλάς χιονάταις περιστέραις.
Ἐλάτε, δίδυμοι ἀητοὶ καὶ δίδυμα ἀηδονία,
Κλαδάκι φέρτε μας ἔληξες σ' αὐτὰ τὰ μαῦρα χρόνια . . .
Δὲν ἔχει πλέον ἢ ζωὴ τὴν πρώτῃ ὀμορφιά τῆς,
Σβύνει τὴ φλόγα τῆς βροχῆ καὶ χιόνια τὴν φωτιά τῆς.
Καὶ θέλει λάμψῃ, μυρωδιά, καρδιάς παλιῆς καὶ κάλλη
Θέλει τοὺς Γάλλους τῆς κ' ἔμᾶς νὰ ὀμορφίνη πάλι.
Κ' ἐγὼ δὲν ξέρω, ἄ, κ' ἐγὼ ἀκόμη δὲν γνωρίζω,
Πλὴν τῆς Γαλλίας τῶνομά ὀπόταν ψυθιρίζω,
Καλλίτερεύω, χαίρομαι, γλυκαίνεται τὸ στόμα
Κι' ὄλα τὰ βλέπω φωτεινά, καὶ τὰ σκοτάδια ἀκόμα !

Ναι, δω Μαννούλαις λατρευταίς 'στὰ βάθη τῆς καρδιάς μου,
 Δυὸ βασιλεύουσι· Ἐσὺ Γαλλία κ' ἡ Ἑλλάς μου
 Καὶ κάτω ἀπ' τὴ σημαία Σας διπλιάζομαι, αὐξάνω
 Πλὴν 'στὴ διπλῇ ἀγάπῃ μου τὸν ἔθνισμό δὲν χάνω,
 Γιατ' ὅποιος Ἕλλην γεννηθῆ καὶ Γάλλος εἶν' ἀκόμα·
 Τὴν ἴδια ἔχουν μυρωδιὰ δυὸ δάφναις κ' ἓνα χρῶμα.
 Εἰς τὴν Γαλλία καὶ σ' ἐμάς, τὰ δίδυμα δεντρά Σου,
 Χῦσε, Θεέ, τὴ λάμψι Σου καὶ ὅλη τὴ δροσιά Σου,
 Ἀκόμη νὰ φουντώσουν, τ' ἀστέρια Σου νὰ φθάσουν,
 Τὸν κόσμο νὰ δροσίουν, τὸν κόσμο νὰ σκεπάσουν·
 'Στὸ μυρισμένο ἴσκιό τους τὰ ἔθνη νὰ καθήσουν,
 Νὰ ἰδοῦν κ' Ἐκεῖνα Κυριακὴ καὶ Πάσχα νὰ γνωρίσουν...
 Κι' ἂν τοῦ ἀνθρώπου ἀγαπᾷς, Θεέ, τὴν εὐτυχία,
 'Ὅλο τὸν κόσμο κάμε τὸν Ἑλλάδα καὶ Γαλλία!
 Ἐμεῖς, τὸ Εὐαγγέλιο, κ' οἱ Γάλλοι· ἐμεῖς μόνοι
 Για ἄλλους αἶμα ἐχούσαμε· Μάμμι, Παιδί κ' Ἐγγόνι...
 Νὰ ἡ Τριάς δλάκερη τοῦ κόσμου ἡ ἀγία,
 Νὰ ἡ φωτιά του, ἡ δροσιά, τὸ φῶς του, ἡ θρησκεία.
 Οὐτ' ἓνα βῆμα ἤθελε ἡ ἀνθρωπότης κάμει
 Κ' ἦχος 'στὸν κόσμο νεκρικῆς θ' ἀκούγετο καμπάνας,
 Τοῦ Ἰορδάνη ἂν ἔλιπε τὸ ἅγιο ποτάμι,
 Ὁ μυρωμένος Ἰησοῦς κ' ὁ γέρω-Σηκουάνας...
 Ἄν τὴν Ἀθήνα ὁ Θεὸς δὲν εἶχε ὁ ἴδιος κτίσει,
 Ἄν ἔλιπε τῆς Βηθλεὲμ ἡ γῆ καὶ τὸ Παρίσι!

 Ἄχ' νὰ ξεχάσῃ δὲν ἔμπορε οὐτ' ἡ ἀχαριστία,
 Τί γιὰ τὸν κόσμο ἔκαμε τὸ χέρι σου, Γαλλία·
 Ὅλη τὴν πλάση ἐσκέπαζε θεότυφο σκοτάδι,
 Νυχτιά χωρίς ζήμερωμα, περὶ μαύρη κ' ἀπ' τὸν Ἄδη
 Καὶ δὲν ἐφαίνετο καμμιά παρήγορη ἀκτίνα·
 Εἶχαν σβυσθῆ ἀπὸ καιρὸ τὸ φῶς καὶ ἡ Ἀθήνα.
 Δαιμονισμένοι κ'ράταγαν καλόγεροι στὸ χέρι,
 Τὸ φῶς ὅπου τῆς Βηθλεὲμ μᾶς ἔχαρισε τ' ἀστέρι
 Κι' ἂντι νὰ φέγγουν ἔκαιγαν... ὁ κόσμος ἐκοιμάτο
 Κ' ἦταν τὰ πόδια κεφαλὴ καὶ τὸ κεφάλι κάτω.
 Μὲ τὸ «Ἐλέω τοῦ Θεοῦ» τὸν κόσμο ἐκυβερνοῦσαν·
 Λύκοι καὶ φείδια ἦσαν βασιλευσαν μ' εἰρήνην,
 Πορφύρα—αἷμ' ἀνθρώπινο—ἐπάνω τους φοροῦσαν
 Καὶ κτήνη ὅλους τοὺς Λαοὺς ὀνόμαζον τὰ κτήνη!
 Ὅταν ἀκούστηκε βροντὴ π' ἀκόμη δὲν ἀκούστη
 Βουὰ κτυπούσανε βουὰ, πλημύρισε τὸ κῆμα,
 Ἡ γῆ ἐσεισθῆ 'σάν τρελλὴ καὶ μ' αἵματα ἐλούστη
 Καὶ μέσ' σ' ἀντάρα καὶ φωτιά βαθὺ ἀνοίχτη μνήμα
 Κι' ἔλαμψ' ὁ κόσμος· ἔλαμψαν κάμποι, ποτάμια, ὄρη
 Κ' εὐγῆκε ἀπὸ τὰ σπλάχνα τῆς ἀρματωμένης κόρη!
 Τὰ σπάργανά της, κόκκινα· τὰ μμάτια της ἀστέρια,
 Τὸ πρόσωπό της ἀστραπὴ, σεῖμας τὸ βᾶδισμά της,
 Φῶς ἐκρατοῦσαν καὶ σπαθὶ τὰ δυνατὰ της χέρια
 Κι' ἀστροπελέκια πέφτανε σὲ κάθε κίνημά της...
 Μόλις ἀπὸ τὸν τάφο της πετάχθ' ἡ Ἀμαζόνα
 Καὶ κάτω ἐκυλίστηκε κατὰρα καὶ κορῶνα·
 Χρόνια καὶ σίδηρα παλῆ ἀκρήμιζ' ἡ ὀργὴ της
 Καὶ τὴν ἡμέρα ἔφερε ἡ κόκκινη αὐγὴ της...
 Ἐδῶ ἐχαμογέλαε 'σάν Μάννα ἡ Παρθένια·
 Παρέκει θρόνους ἔρριχνε μὲ μμάτια φλογισμένα·
 Σὲ κολυμβήθρα τὸν Λαὸ ἐβάφτιζε μεγάλη
 Καὶ τῶνομά του ἔδινε στὸν ἄνθρωπο καὶ πάλι!
 Καὶ τὴ σημαία τὴν νεκρὴ πούχε σαθάνου χρῶμα,
 Ἐκαμε ἱριδ' ἀστραπὴ κ' ἀητοῦ φερὸ ἀκόμα,
 Ποιὰ ἦτον, ποιὰ; ἡ Ἀλευθερία τοῦ κόσμου ἡ ἀγία
 Τῶν Γάλλων ἐπαναστάσις· τοῦ κόσμου ἡ θρησκεία·
 Τοῦ Θεανθρώπου ἡ φωνὴ σὲ Λάζαρο θαμμένο
 Καὶ τῆς Γαλλίας ἐμπνευσὶς σὲ κόσμο χαλασμένο...
 Ἄ, ὅσα ἔκαμες καλὰ εἰς τοὺς Λαοὺς Γαλλία,
 Νὰ τὰ βρῆ ἡ Λαοραϊνὴ σου, νὰ τὰ βρῆ ἡ Ἀλσατία!
 Σῆκω περήφανε, ἀητέ, τὰ σύννεφα θυμῆσου·
 Τὰ μακαργένια σου φερὰ τὰ κάμανε δικά σου·
 Ὅσων ἀνεμοστρόβιλος 'στὸν κόσμο πάλι χύσω
 Κι' ὄλα σου βάλλε τὰ παιδιὰ εἰς τὴν πλατεῖα σκιά σου.

Τὰ ὄρφανά σου σιζίετα 'στὴν ἀγκαλιὰ μὲ τάλλα
 Καὶ μὴ τ' ἀφήνης σὲ μητρυιὰς φαρμακεμένο γάλα...
 Δ
 Μεγάλῃ μουσα τῆς καρδιάς, Εὐγνωμοσύνη βάλλε
 Τὸ χέρι σου εἰς ταῖς χορδαῖς τῆς Λύρας μου καὶ ψάλλε
 Καὶ πὲς μας σὺ γιὰ χάρι μας τί ἔχουν καμωμένα,
 Γαλλίδες ἀερόπλασταις, κορίτσι ἀφροπλάσμενα.
 Ἄπ' τὰ καλὰ 'ποῦ μὴ φορὰ μᾶς ἔχαρις ἡ Γαλλία,
 Πᾶρε, 'σάν ἀπὸ Τράπεζα τῆς ἐκκλησίας ἀγία,
 'Σὺν ἀπὸ κῆπο ἀτέλειωτο ἓνα μικρὸ λουλούδι
 Καὶ κάμετο μνημόσυνο καὶ κάμετο τραγοῦδι!

 Ἐσπούσε σίδηρα βαρεῖα τὸ μαῦρό μας μαχαίρι·
 Τουρκιὰ μαζὶ κ' Ἀρβανιτιὰ καὶ Ἀφρικὴ κ' Ἀλτζέρι
 Τὸ Μεσολόγγι ἐκλείνανε... Καὶ τρεῖς ἐκεῖ πασάδες
 Ἀπὸ Πελάου καὶ Στερεῖας, Ἀτλίδες καὶ Ἀρμάδες,
 Ὅσων ὀχιαῖς τὸ ζῶνα κ' ἐσφιγγανε ὀλοῖνα·
 Μ' αὐτὸ κρατοῦσε τ' ἀρμάτα, μ' αὐτὸ δὲν προσκυνούσε,
 Τὰ φοβερά του τὰ κλειδιὰ τὰ εἶχε κρεμασμένα
 Εἰς τὸν πυρτό, κ' ὁ γέροντας Κἀψάλης τὰ κρατοῦσε...
 Ὅμως καὶ τὰστρα πέφτουνε κ' ἐκείνο 'σάν ἀστέρι
 Νὰ πέφτῃ ἀρχινούσε·
 Πλὴν δὲν τὸ ἔρριχνε Τουρκιὰς οὐτ' Ἀραβιὰς μαχαίρι,
 Στῆς πείνας μέσα τὴ φωτιά ὀλόθρο ξεψυχοῦσε!
 Τότε... ἄ, τότε ἀκούστηκε εἰς τὸ Παρίσι θρήνος·
 Τὰ θεατρά του ἐκλείσαν, ἐπάψαν οἱ χοροὶ του,
 'Στὴν ἐκκλησιὰ ἐπήγαυε συχνὰ ὁ Λαμαρτίνος
 Κι' ὁ Βερνάρδος 'σάν φωτιὰ 'σκαρπούσε τὴν ὀργὴ του...
 Για τὴν ἀγοπημένη του Ἑλλάδα ἐτραγουδοῦσε
 Κι' ὅλη ἡ Γαλλία τ' ἅγιο τραγοῦδι ἀκολουθοῦσε!
 «Τὸ Μεσολόγγι ξεψυχᾷ· Τουρκιὰ θὰ τὸ πατήσῃ»,
 Ὅπου κ' ἂν ἦσαν ἀκούγες... καὶ τ' ἀπειρο Παρίσι,
 Εἰς ἀγιασμένο ἔρανο δλάκερο ἐστράφη·
 Ὅ, τι κ' ἂν εἶχαν ἔδιναν· ὁ πλοῦσιος χρυσάφι,
 Τὸ φόρεμά της ἡ πτωχὴ, διαμάντ' ἡ Μαρμεσία,
 Τὴν δέσι τοῦ ὁ παπᾶς, ὁ μαθητῆς βιβλία...
 Καὶ εἰς στοργὴ ποιητικὴ 'σάν πέλαιος μεγάλη,
 Ἡ Ζιραρδίνου ἔκοψε τὰκτινωτὰ μαλλιά της·
 Χρυσάφι πούλησε γιὰ μᾶς, χρυσάφι πῆρε πάλι
 Καὶ 'στὰ παιδιὰ μας τῶστελε μαζὶ μὲ τὴν καρδιά της!
 Καὶ μὴ ἡμέρα φάνηκαν μὲ μμάτια δακρυσμένα,
 Παρθέναις κρηνόδακτυλαις κ' ἀπὸ τὰ πρῶτα γέννη,
 Μ' ἓνα σταυρὸ στὰ στήθια τους, μ' ἐνδύματα θλιμμένα
 Καὶ μὲ πλεξίδια ὀλόχρυσά 'στους ὤμους τους λυμμένα...
 Κατὰ γλωμῆς ἔδω κ' ἐκεῖ στοὺς δρόμους περπατοῦσαν
 Καὶ τοὺς διαβάτας μὲ γλυκεῖα φωνὴ ἐσταματοῦσαν·
 Κ' ἐκείναις 'ποῦ γεννηθήσαν γιὰ νὰ προστάξουν μόνο,
 Τὸ φιλιτέσιο ἔσπλωναν ἀρχοντικό τους χέρι
 Καὶ γιὰ τὰ Παλληκάρια μας διακόνευαν μὲ πόνο!
 Καὶ μιά, Παρθένια κ' ὄνειρο - τοῦ Παρισίου τ' ἀστέρι,
 Ἄντι χρυσάφι, ἀφῆσε τὸ νέο μέτωπό της
 Σὲ τραπέζιτου φίλημα συγκινημένη ὄλη,
 Τὸ μέτωπο 'ποῦ θρόνιζε ἀπάνω τὸ θεό της,
 Κ' ἔγιν' ἐκεῖνο τὸ φιλι, ψωμί, μπαρουτι, βόλι!
 Ἄχ' μὲ καιρὸ 'σάν ἐκλείσε τὰ μμάτια τ' ἀγιασμένα
 Καὶ ἡ ψυχὴ της τ' οὐρανοῦ ἀνέβηκε τὸ δῶμα,
 Ἐκεῖ 'ποῦ ἐφιλήθηκε ἡ σπλαγγχνικὴ Παρθένια,
 Ἐσκούφε καὶ τὴν φιλῆσε τῆς Παναγίας τὸ στόμα!

 Μυρτιαῖς 'στὸν τάφο τους· δροσιά 'στὸ χῶμα τ' ἀνθρώπου τους
 Κι' ὅσα γιὰ μᾶς ἔκαμανε νὰ βλέπουν 'στὸ ὄνειρό τους·
 Ὅσα παιδιὰ μας θρέψανε 'στὰ Τουρκομάχα χρόνια,
 Τόσα ν' ἀκούν 'στὸν ὕπνο τους τοῦ Παρνασσοῦ ἀηδονία·
 Ἄστρο νὰ γίνῃ κάθε μιάς τὸ ξεχασμένο μνήμα·
 Εὐγνωμοσύνης ἐκκλησιὰ κ' ἀγάπης Ἄγιο-Βῆμα·
 Μεσολογγίτικη φωτιὰ τὴ γῆ τους νὰ ζεσταίνῃ,
 Κ' εὐχὴ Ἑλλάδος 'σάν Σταυρὸς ἐπάνω τους νὰ μένῃ!

Ε
 Σκούψε τῆς Μνήμης προσευχὴ, Εὐγνωμοσύνη, πάλι,
 Στ' ἀπειρα δῶρα 'ποῦ σ' ἐμάς ἔχαρισαν οἱ Γάλλοι
 Κι' ἀπὸ τὸν ἅγιο θησαυρὸ τὸ χέρι σου ἄς πάρῃ,
 Ἐνα 'ποῦ κρύβεται μικρὸ ἐκεῖ μαργαριτάρι·
 Διαμάντια τὸ σκεπάζουσε μ' ὀνόματα μεγάλα
 Καὶ ἡ δειλὴ του ὀμμορριὰ θαμπώνεται μέσ' 'στ' ἄλλα...
 Ἄλλ' εἶν' ἀτίμητο γιὰ μᾶς καὶ φαίνεται ἀδελφάκι
 Τῶν κοριτσιῶν 'ποῦ ἔσπλωναν γιὰ χάρι μας τὸ χέρι·
 Εἶν' ἓνα δίχως ὄνομα μικρὸ βιβλιαράκι,
 Τῆς ἰδίας μάννας γέννημα, ἐνὸς καιροῦ ἀστέρι!
 Λάμπει ὡσάν τὸ δάκρυ 'ποῦ μ' ἔκαμε νὰ χύσω
 Καὶ θέλω 'στὸν ἀτέλειωτο καιρὸ νὰ τὸ χαρίσω...
 Ἄχ' πάλι, 'σάν καὶ τὴ στιγμὴ 'ποῦ τὸ πρωτόειδα, πάλι
 Βουρκώνουσε τὰ μμάτια μου καὶ ἡ καρδιά μου πάλι!
 Εἰς τὸ Παρίσι βρισκόμουν, καὶ κατὰ τύχη μόνο,
 Μέσ' σὲ μικρὸ κατᾶστημα, σὲ μιὰ γωνιά του εἶδα,
 Βιβλιαράκι παλαιὸ καὶ κίτρινο ἀπ' τὸ χρόνο,
 Γεμάτο σκόνη, καὶ χωρίς ἀγοραστοῦ ἐλπίδα...
 Καὶ ἐγὼ δὲν ξέρω πλὴν ἐκεῖ 'ποῦ ἦταν πεταγμένο
 'Σὺν γνώριμο μὲ φάνηκε καὶ παραπονεμένο
 Καὶ 'σάν πεσμένο δυστυχῆ ἐπάνω μὲ σηκώνω,
 Τὸ πῆρα μὲ παράξενη συγκίνησι καὶ πόνο!
 Ἄχ, τί καλὰ 'ποῦ ἔκαμα· μὲ χέρι λυπημένο
 Καὶ δάκρυα ἐφαίνετο πῶς ἦταν γραμμένο,
 Ὅταν τὸ Μεσολόγγι μᾶς 'στὴ πείνα ξεψυχοῦσε·
 Καὶ ξέρετε τί τὸ μικρὸ βιβλίον εἶπε τοῦσε,
 Τί μ' ἀγιασμένη, ἔλεγε, καὶ πόνο εὐγλωττία;
 «Νὰ μὴ διασκεδάζουσε εἰς ὅλη τὴ Γαλλία·
 Ἐτὸ γέλοιο νὰ ἐξορισθῆ, κάθε χαρὰ νὰ σβύσῃ,
 Τραγοῦδι νὰ μὴν ἀκουσθῆ εἰς ὅλο τὸ Παρίσι,
 Γιατ' εἶν' ἀμάρτημα βαρὺ κ' εἶν' ἐντροπὴ μεγάλη,
 Ἐτὴν ὥρα 'που ἡ Ἑλλάς τὰ μμάτια κλίνει πάλι
 Καὶ ξεψυχᾷ ἔνας Λαὸς μὲ τὸ σπαθὶ 'στὸ χέρι,
 Ἐὐθῆμος Γάλλος νὰ φανῆ, νὰ τραγοῦδῆ, νὰ χαίρῃ...
 Ποιὸς τῶγραψε τὸ ἅγιο βιβλιαράκι ἐκεῖνο,
 Πρωτότυπο 'στὸ αἶσθημα, πρωτότυπο 'στὸ θρήνο;
 Δὲν ξέρω· δὲν ἠδέλησε ν' ἀφήσῃ τῶνομα του·
 Πλὴν ἀφῆσε—ἂν τῶνομα ἀρνήθῃ—τὴν καρδιά του...
 Καὶ ἡ μεγάλη αὐτὴ καρδιά, γεμάτη εὐσπλαχνία,
 Τὴν ἔξερμε... ἦσαν ἐσὺ δλάκερη, Γαλλία!
 ΣΤ
 Γαλλία· χώρα εὐγενικὴ κ' ἀπὸ καρδιά γεμάτη·
 Μάννα γιὰ ὅλους τοὺς Λαοὺς, Ἐλευθερίας παλάτι·
 Εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡ Ἑλλάς καὶ ἑνὰ στρέφει μόνο·
 Σ' ἔσένα καὶ εἰς τὴν χαρὰ, Σ' ἔσένα καὶ 'στὸν πόνο.
 Εἶσαι γενεὰ μας, κόρη μας· ἡ κἂν ἀναθρεμμένα,
 Σ' ἔχουσε τὰ βιβλία μας τὰ κοσμογυρισμένα.
 Αἶμα μας ἔχουσε πολὺ 'στὴν Ἰταλία πέρα,
 Πλὴν μόν' οἱ Γάλλοι τὸν παλῆρό ἐπήρανε ἀγέρα·
 Οἱ Γάλλοι μόνοι μπόρεσαν νὰ κλέψουν μιὰ ἀκτίνα,
 Ἀπὸ τὸ φῶς τ' ἀτέλειωτο 'ποῦ εἶχε ἡ Ἀθήνα
 Καὶ μόνο, μόνο εἰς αὐτοὺς φωτιὰ τῆς Πνύκας καίει·
 Θαρρεῖ κἀνείς οἱ παλαιοὶ πῶς εἶναι Ἀθηναῖοι,
 'Στὴ γρηγοράδα, 'στὴν ὀργὴ, 'στὸ δίγνωμο, 'στὴ χάρι·
 Πότε τοὺς βλέπει μὲ μυρτιὰ καὶ πότε μὲ κοντάρι·
 Ἀλκιβιάδεις μιὰ στιγμὴ, Φωκίωτες τὴν ἄλλη·
 Τῶρα φωτιὰ, τῶρα δροσιά, πλὴν πάντα, πάντα Γάλλοι.
 Ἐκεῖνος 'ποῦ θέλει τὴν παλῆρᾶ Ἀθήνα νὰ γνωρίσῃ,
 Ἀναστημένη, ζωντανὴ τὴν βλέπει 'στὸ Παρίσι.
 Ἄχ' δὲν μᾶς ἔμοιασε φυλὴ 'σάν τὴν δικὴν τους ἄλλη
 Καὶ Γάλλ' εἶν' οἱ Ἕλληνες καὶ Ἕλληνες οἱ Γάλλοι·
 Γι' αὐτὸ 'σάν νὰν ἀδέλφια μᾶς μᾶς εἶναι περπατοῦμε
 Κι' ἐμάς λατρεύουμε, ἐμάς, αὐτοὺς 'σάν ἀγαποῦμε.

 Γιατί δὲν ἔχεις, Μουσά μου, τὰ εἰκοσὶ σου χρόνια,
 Ἐτὰ στήθια τὴ παλῆρᾶ φωτιὰ καὶ 'στὴ φωνὴ ἀηδονία,
 Νὰ τραγοῦδῆσῃ τῶνομα 'ποῦ ἔχω 'στὴν καρδιά μου;
 Ἀθάνατη ἀκόμη χθὲς σ' ἐνόμιζα, θεὰ μου...

Πλὴν ὁ κακὸς Θεός, ὁ χρόνος, 'ποῦ σαρώνει
 Καὶ κάνει τὸ τριαντάφυλλο καὶ τὸ διαμάντι σκόνι,
 Ὅστε τῆς Μούσης τὰ χρυσὰ μαλλιά λυπεῖτ' ἀκόμα·
 Ὅλα τὰ θέλει νάχουσε σαθάνου μόνο χρῶμα·
 Κι' ἐμάρανε τὰ κάλλη σου, ἐπήρε τὴ λαλιά σου,
 Καὶ ν' ἀσημῶνῃ ἀρχισετ' ἀθάνατα μαλλιά σου...
 Ἄχ, γιὰ μιὰ ὥρα, μιὰ στιγμὴ, 'σάν πρῶτα ἔλα πάλι·
 Ζωντάνεψε τὴ φλόγα σου, τὴ νεότη σου θυμῆσου
 Κι' ἀγαπημένο βρασιεῖα τὸ στόμα σου ἄς ψάλλῃ·
 'Σὺν τὴν εὐγνωμοσύνην μας ἄς γίνῃ κ' ἡ φωνὴ σου!
 Ναι· θέλω μὲ τὸν Κάρολο τὸν κάλαμον ν' ἀφήσῃς·
 Ἄμμο χρυσὸ 'στους στίχους μου τοὺς ταπεινοὺς νὰ χύσῃς...
 Τὸ δάκρυ πῶχσε γιὰ μᾶς τὸ ἅγιο νὰ ψάλλῃς,
 Νὰ πάρῃ λάμψ' ἡ λύρα σου, διαμάντι νὰ τὸ βάλῃς!
 Ζ
 Εἶχαν σκόλη ἐθνικὴ, γιορτὴ πολὺ μεγάλη
 Καὶ μὲ μυρτιὰ τὰ στήθια τους ἐστόλιζαν οἱ Γάλλοι·
 Μεγάλος γίνονταν χορὸς εἰς τὸ παλάτι, κ' ὄλο
 Μιὰ λάμψι ἦτον κρυστάλλο 'στὸν ἥλιο φωτοδόλο...
 Τὰ δώματά του ἔλαμπαν κατὰφωτα· γεμάτα,
 Γυναίκες κ' ἄνδρες, ὀμμορριὰ, γεράματα καὶ νεῖατα.
 Μαῦρα ἐδῶ, ἐκεῖ χρυσὰ μαλλιά ἐκυματοῦσαν,
 Τὰ μμάτι ἀκτίνες ἔβουσαν καὶ ὄργαν' ἀντηχοῦσαν·
 Ἐχουσαν μυρωδιὰ λεπτὴ λουλούδια μυρωμένα
 Καὶ 'σάν χιονάτα σύννεφα, παρθένια μὲ παρθένια,
 'Σὺν τὸν ἀπρὸ 'ποῦ τὸν κυλᾷ τ' ἀγέρι ὅταν πάρῃ,
 Ἀντάμωναν, ἐχώριζαν κ' ἐμίγανε μὲ χάρι·
 Τῆς Τερψιχόρης φτέρωνε ὁ πόθος κάθε βῆμα·
 Κόρη κρατοῦσ' ὁ χορευτῆς, ἀπρὸ μαζὶ καὶ κύμα
 Κ' ἔτοιμο ἦσαν... ἔξαρνα μὲ φρούδια λαζωμένα,
 Ὁ πρῶτος φάνηκ' Ὑπουργός καὶ εἰς τὸν βασιλεῖα,
 Μὲ βήματα ἐβάδισε ἀργὰ καὶ μετρημένα·
 Τὴ σκόλη ἐσυνέφαισε ἡ σκοτεινὴ του θεὰ...
 Καὶ μουσικοὶ καὶ χορευταὶ 'σταθῆκαν παραγμένοι·
 Ἐστὸ πρόσωπό του εἶδῃσι διαβάζαν πικραμένη.
 Ἐμπρὸς 'στὸ Μονάρχη πῆγε αὐτὸς κ' εἶπε σιγὰ κοντὰ του·
 Ἐτὸ Μεσολόγγι ἔπεσε κ' ἔσταθῃ σὲ μιὰν ἀκρῆ·
 Ὁ Κάρολος ἐχλώμιασε κ' ἐφάνη 'στὴ μμάτια του,
 Ἐνα διαμάντι ἀτίμητο νὰ λάμπῃ κ' ὄχι δάκρυ.
 Ἦτανε μύρο ἀπὸ ψυχὴ βασιλικὴ βγαλμένο
 Καὶ ἀγιασμός 'ποῦ ραίνομε νεκρὸ ἀγαπημένο·
 Ἄξιος ἐπιτάφιος γιὰ τὴ φρουρὰ ἐκείνην,
 Π' ἀνέβηκε μὲ τὰ κλειδιὰ καμμένα 'στὸν αἰθέρα,
 Ποῦ δὲν θὰ ξαναγίνῃ
 Καὶ παραμυθὶ ἀπίστευτο θὰ φαίνεται μιὰ μέρα!
 Ἐσυρε 'στοῦ γραφείου του ὁ Κάρολος τὰ βᾶθη
 Τὸν Ὑπουργὸν δυὸ-τρεῖς φοραὶς ἔθνατισε κ' ἔσταθῃ·
 «Γράψε, τοῦ εἶπε, μὲ φωνὴν γεμάτη ἀπὸ πίκρα,
 Ἐτὸ Ρῶσσο τὸν ὀρθόδοξο εὐθὺς καὶ 'στὴν Ἀγγλία,
 Ἐτὴ φοβερὴ τὴν εἶδῃσι 'ποῦ σήμερα τοὺς στέλλω·
 Ἐτὴ Ἑλλάδ' αὐτοὶ δὲν θέλουνε ὅμως ἐγὼ... τὴν θέλω!
 Καὶ δὲν θ' ἀφήσω νὰ χαθῇ Ἄλως τόσο μεγάλος,
 Ὅσφ' 'στὸ θρόνο κάθημαι καὶ ἔρρισκετ' ἓνας Γάλλος·
 Καὶ ἡ μ' αὐτοὺς ἐλευθερίας ζῶν θεὰ τοῦ δῶσω,
 Ἐτὴ κ' ἐναντίον τους μ' ἔμπορῶ νὰ τὸν ἐλευθερώσω!

 Αὐτὰ, τοῦ εἶπε, μὲ ὀργὴ καὶ στόμα πικραμένο
 Καὶ τέτοιο δάκρυ ἔχουσε τὸ μμάτι τ' ἀγιασμένο·
 Ἐξώρισε ἡ πίκρα μᾶς τὸ χαμογέλασμά τους
 Καὶ διελύθη ὁ χορὸς γιὰ μᾶς καὶ ἡ χαρὰ τους!
 Ὡ, καὶ νὰ 'μοῦδιν' ὁ Θεὸς τόσο χρυσάφι, ὅση
 Εὐγνωμοσύνη αἰσθάνομαι καὶ ἀσβεστὴ λατρεία,
 Τί ἀνδριάντας ἤθελαν τὰ χέρια μου ὕψωση,
 Ἐτὴ μνήμη τοῦ Καρόλου μου, 'στὴ μνήμη σου Γαλλία!
 Τώρα... τὸ δάκρυ μου αὐτὸ 'στὸ δάκρυ, δάκρυ δίνω
 Κ' ἓνα τραγοῦδι ἀδύνατο μνημόσυνο ἀφήνω.
 (*Ἐγραφοὶ κατὰ τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1888*)

A LA FRANCE

POÈME

DE M. ACHILLE PARASCHOS

Prononcé au Syllogue le «Parnasse».

I

Quelle bouche a pu dire que du fond de notre âme, des replis de notre cœur tu vas être arrachée, ô France? Que vers les neiges du Nord notre regard va se tourner, et que nous oublierons la vieille et cordiale amitié?

Qui a dit que nous quitterons notre vieil ami, notre frère chéri, que nous renierons la joie et la grâce du monde, qui, de sa lumière et de sa lance, a dissipé les ténèbres?

Les années fuient, le temps passe et revient; la pensée oubliée, mais le cœur conserve le souvenir...

Ils ne nous connaissent pas bien ceux qui l'ont dit — notre reconnaissance n'est pas italienne! — Nous, nous nous souvenons, nous n'oublions jamais! La reconnaissance parfume notre vie.

La lyre de Hugo et de Chateaubriand résonne encore à notre oreille et notre cœur n'oublie pas Charles de Bourbon, qui, pour arracher nos enfants à l'esclavage, à pleines mains prodiguait ses trésors. Dans notre âme, oui nous retrouvons toujours la belle amazone, la mère de notre Fabvier, la mère de Maison, la mère sublime de tout peuple, de toute race et de tout cœur qui bat!

La seule nation qui a du cœur pour les autres aussi, qui donne son or, son sang et sa lumière, qui jamais ne se repose, qui court jour et nuit et qui se trouve toujours devant tout peuple qui entreprend, de briser ses chaînes.

Celle qui ravit les cœurs de sa douce voix, qui fit tomber de son épée ailée un monde vieux, crouler un siècle sombre et ténébreux, éleva au trône le peuple et sous les pieds mit la couronne. Maudits soient les peuples, maudits soient-ils, puisqu'ils abandonnent une mère pareille et qu'ils ne l'aiment pas!

II

Ah! si tous les peuples tombaient en démeance et que l'on vit, la France, seule dans le feu, si le monde entier l'attaquait, nous — aussi petits que nous soyons — à ses côtés on nous vera.

A ses côtés nous lutterons, à son flanc nous tomberons. On verra nos

cœurs s'unir à leurs cœurs, et le peuple hellène prendre les armes qu'il possède encore.

Je le sais. Beaucoup éclateront d'un rire sardonique pour le faible concours d'un peuple si petit... Ah! que leurs bouches barbares rient autant qu'elles voudront! Le temps viendra où, comme nous, ils pleureront aussi; ce rire se changera en une larme, larme de feu...

Mais si la tombe couvre les Français et les Grecs, la terre n'aura plus de parfum, oui, elle n'aura plus de grâce. La rosée et la beauté disparaîtront de l'univers, l'aigle perdra ses ailes, le lion sa crinière. Si le glas de la mort sonne pour la France et la Grèce tout périra, le monde restera orphelin et le drame de la vie se changera en comédie, à l'heure où il perdra ses deux Mères!

Mais non, tant qu'au ciel, les étoiles brillent, leurs bras immortels ne tomberont pas inanimés. Ils ont ensemble bien des choses à accomplir... encore bien plus que par le passé! Ce n'est que lorsque les âges et le monde périront que les Français et les Grecs cesseront d'exister!

C'est en vain que leurs amis armés de la bêche du fossoyeur attendent avec compassion, c'est en vain qu'ils sont là pour les ensevelir... La brise ne s'enterre pas, la lumière n'est jamais vaincue par le couteau du boucher!

Oh! l'heure n'est pas loin où chacun reprendra sa place; les étoiles monteront au ciel et les ténèbres descendront dans l'abîme. L'Aigle de France dispersera les oiseaux sinistres et le monde deviendra un sanctuaire: celui de la Liberté!

Lorsque la France et la Grèce — l'Aigle et l'Ouragan — réapparaîtront dans les nuées du ciel, tous les peuples s'empresseront autour d'elles pour revoir une fois encore un monde nouveau, une Résurrection, une vie nouvelle!

III

Hatez-vous d'arriver, ô jours pleins de délices! Viens France et toi Grèce, colombes sans tache. Venez aigles jumeaux et jumeaux rossignols, apportez-nous une branche

d'olivier dans ces années fatales...

La vie n'a plus sa beauté primitive, la pluie éteint sa flamme et la neige son cœur; elle demande de la lumière, du parfum, le charme d'un cœur qui palpite.

Je ne sais pas, je ne comprends pas aussi pourquoi lorsque je murmure le nom de France, je me sens meilleur; je suis heureux, ma bouche devient douce et je vois tout éclairé devant moi, même les ténèbres.

Oui, deux mères chéries règnent au fond de mon cœur: Toi, France, et ma Grèce, et sous votre drapeau je me dédouble, je grandis. Mais dans ce double amour je ne perds pas ma nationalité, parce que toute âme grecque est française aussi; elles ont le même parfum, elles sont deux lauriers d'une seule et même couleur.

Répands, ô Dieu! pour la France et la Grèce, tes arbres jumeaux, répands ta lumière et toute ta rosée; qu'ils deviennent plus touffus, qu'ils atteignent à tes astres, qu'ils raffraichissent le monde, qu'ils couvrent l'univers!

Qu'à leur ombre embaumée les nations prennent place qu'elles connaissent, elles aussi, le Dimanche et la Pâque... Et si tu souhaites, mon Dieu, la félicité de l'homme, fais que tout l'univers soit Grèce et France!

Nous et l'Évangile et les Français; nous, seuls, ayons versé du sang pour les autres: Mère, Fils et Petit-Fils, voilà toute la Sainte Trinité du monde, voilà son feu, sa rosée, sa lumière, sa religion.

L'humanité n'aurait pas fait un pas et dans l'univers on aurait entendu le son du glas de la mort sans le Jourdain avec ses saintes eaux, sans l'Ilissus sacré et la vieille Seine, si Dieu lui-même n'avait bâti Athènes, si Bethléem et Paris n'existaient pas!

Ah! l'ingratitude elle-même ne saurait oublier ce que pour le monde ton bras a fait, ô France! Une complète obscurité planait sur toute la création, une nuit noire sans aurore, plus noire que l'Enfer, sans un rayon de consolation. La Lumière et Athènes s'étaient éteintes depuis longtemps...

Des prêtres forcenés tenaient en

leurs mains la Lumière que l'astre de Bethléem avait répandue sur la terre, mais au lieu d'éclairer, ils brûlaient... L'univers dormait et les pieds avaient pris la place de la tête et la tête celle des pieds. Avec le «Par la grâce de Dieu» ils gouvernaient le monde; les loups et les serpents régnaient en paix. Ils portaient la pourpre teinte de sang humain et les brutes donnaient le nom de brutes à tous les peuples.

Soudain on entendit un formidable coup de tonnerre, les montagnes se heurtaient, la vague débordait, la terre se secouait comme une insensée et dans le sang se baignait.

Du milieu de la tourmente et du feu une tombe s'ouvrit; l'univers s'éclaira, les plaines, les fleuves, les monts s'illuminèrent, et, de ses entrailles, une fille armée sortit.

Elle est de rouge habillée, ses yeux sont des astres, son visage l'éclair, sa démarche un tremblement de terre. Elle tenait de ses puissantes mains la Lumière et le glaive et à chacun de ses mouvements partait un coup de foudre.

Dès que l'Amazone surgit de la tombe on vit rouler par terre la Malédiction et la Couronne. Les âges et les vieilles chaînes s'écrasèrent sous sa colère et sa rouge aurore au jour donnait naissance.

La Vierge souriait ici comme une Mère, plus loin avec des yeux enflammés elle renversait des trônes. Sur de grands fonts baptismaux elle baptisait le peuple et redonnait à l'homme le nom qu'il avait perdu. Et le sombre drapeau, couleur de suaire, fut changé en arc-en-ciel, en éclair en plumage d'aigle.

Qui était-elle, qui? La liberté du monde, la sainte Révolution des Français, la nouvelle religion, la voix de l'Homme-Dieu à Lazare mort et l'inspiration de la France dans un monde dépravé...

À ta Lorraine et à ton Alsace soit rendu, ô France, tout le bien que tu as fait aux peuples. Lève-toi, Aigle altier, rappelle-toi les nuages; ils t'ont donné leurs ailes d'émeraude.

Jette-toi de nouveau comme l'ouragan sur le monde et sous tes vastes ailes recueille tous tes enfants. Sur ton sein réunis tes orphelins et ne les abandonne point au lait empoisonné d'une marâtre.

IV

Grande muse du cœur, Reconnaissance, mets ta main sur les cordes de ma lyre et chante ce que pour nous ont fait des fraîches et ravissantes

françaises. Des bienfaits que la France nous prodigua jadis, prends comme de la Sainte-Table, comme d'un jardin immense, prends une fleur, pour en faire un chant de souvenir!

Notre pauvre glaive brisait des fers bien lourds; la Turquie et l'Albanie, l'Afrique et Alger, entouraient Missolonghi. Et trois Pachas là-bas, de la Mer au Continent, flotte et cavalerie comme des couleuvres, le cernaient et le pressaient sans cesse. Mais lui était armé, mais lui ne cédait pas. Les clefs énormes étaient suspendues à une torche que tenait le vieux Capsali...

Mais, les astres même déclinent et lui aussi comme un astre commençait à décliner. Mais ni le couteau du Turc, ni celui de l'Arabe ne pouvaient l'abattre; dans les déchirements de la faim, debout, il expirait!

Alors... oh! alors, on entendit Paris gémir; ses théâtres se fermèrent, ses bals cessèrent. Lamartine allait souvent prier à l'église; Béranger lançait comme du feu sa colère. Il chantait pour sa Grèce bien-aimée et ce chant sacré toute la France le répétait.

On entendait partout «Missolonghi se meurt, la Turquie va l'assaillir!» et ce vaste Paris, de tout cœur, se livra à la quête sacrée. Ce qu'il avait, chacun l'offrait: le riche de l'or, le pauvre son vêtement, la marquise ses diamants, le prêtre sa prière, l'écolier ses livres et dans un élan tout poétique, grand comme l'Océan, Madame De Girardin coupa ses fulgurants cheveux. Elle a vendu pour nous de l'or et c'est de l'or qu'en échange elle a reçu pour l'envoyer, avec son âme, à nos enfants. Un autre jour on vit des vierges aux doigts de lys et de la plus haute race, les yeux humides de larmes, vêtues de deuil, une croix sur leurs poitrines, et leurs cheveux dorés flottant sur leurs épaules:

Ici et là, toutes pâles, dans les rues elles marchaient, et de leurs voix douces elles arrêtaient les passants. Et celles qui étaient nées pour commander seulement, tendaient leurs nobles mains d'ivoire et pour nos braves mendiaient avec douleur.

Et une autre, jeune, et belle comme un rêve l'étoile de Paris, toute émue, pour de l'or, elle livra au baiser d'un banquier, son jeune front, le front qui était le trône de son Dieu et ce baiser, en pain, en poudre, en balles fut changé.

Ah! lorsque le temps eut fermé ses yeux sacrés et que son âme s'éleva vers les cieux, à l'endroit même

où cette compatissante jeune fille avait reçu le baiser se posa la bouche de la Sainte-Vierge, qui l'embrassa.

Des myrtes sur leurs tombeaux, de la rosée sur leurs terres semées de fleurs, qu'elles le voient en rêve tout ce qu'elles ont fait pour nous; et autant elles ont nourri de nos enfants durant nos guerres avec les Turcs, qu'elles entendent de rossignols du Parnasse chanter pendant leur sommeil. Que, de chacune, la tombe oubliée devienne une étoile, une église de la Reconnaissance, un sanctuaire de l'amour. Qu'un feu Missolonghite réchauffe leur lit de terre et que la bénédiction de la Grèce les couvre comme une croix.

V

Incline-toi encore, prière de la Mémoire, Reconnaissance, devant les bienfaits sans nombre des Français, et que ta main prenne du saint trésor une petite perle qui est là cachée.

La timide beauté est éclipsée par les splendides diamants qui l'entourent. A nos yeux pourtant elle est inestimable et semble la petite sœur des jeunes filles qui ont tendu la main pour nous.

C'est un petit livre sans nom, enfant de la même mère, étoile de la même époque. Il luit comme la larme qu'il m'a fait verser et je veux l'offrir à l'infini des âges... Ah! mes yeux sont gros de pleurs, mon cœur commence encore à battre, ainsi qu'au moment où, pour la première fois, je le vis.

J'étais à Paris et par le plus pur des hasards, j'aperçus dans le coin d'un petit magasin un vieux petit livre, jauni par le temps, couvert de poussière et sans espoir de trouver un acheteur. Je ne sais pourquoi, mais là, où il était jeté, il m'a paru, avec son air désolé, un ancien ami et je l'ai relevé avec une étrange émotion, le cœur endolori, comme s'il était un malheureux tombé.

Ah! comme j'ai bien fait! D'une main triste et avec des larmes il paraissait écrit pendant que notre Missolonghi expirait dans la faim. Et savez-vous ce que demandait ce petit livre? Ce qu'il disait avec une éloquence sainte et douloureuse?

«Que dans toute la France, les amusements prennent fin, que le rire soit banni, que toute joie s'éteigne, que dans tout Paris on cesse de chanter. A l'heure où la Grèce ferme les yeux une fois encore, à l'heure où un peuple expire l'épée à la main, ce serait un crime très grave, une honte

indélébile qu'un Français paraisse gai, qu'il chante, qu'il s'amuse! ...

Qui a écrit ce petit livre sacré, ce modèle de sentiments, qui a poussé cet t range sanglot? Je ne sais; car il n'a pas voulu y mettre son nom, mais il y a laissé son âme... Et cette âme sublime, pleine de compassion, nous la connaissons: c'était ton âme, ô France!

VI

France, pays noble et tout cœur, mère de tous les peuples, palais de la Liberté! Vers la Grèce et vers toi le Grec seul se tourne, vers toi dans sa joie, vers toi dans sa douleur. Tu es notre race, notre fille ou du moins celle qui s'est instruite dans nos livres immortels.

L'Italie aussi a beaucoup de sang grec dans ses veines, mais, seuls, les Français ont su ressembler à nos ancêtres, seuls les Français ont pu enlever un rayon de l'intense lumière d'Athènes et ce n'est qu'en eux, en eux seuls que brûle le feu du Pnyx. A la vivacité, à l'emportement, à l'irrésolu du caractère, à la grâce, on dirait qu'ils sont les Athéniens de l'antiquité.

Tantôt on les voit avec des myrtes, tantôt avec la lance; Alcibiades aujourd'hui, Phociens demain. Feu et fraîcheur à la fois, toujours, pourtant toujours Français.

Qui veut voir l'ancienne Athènes ressuscitée, se rend à Paris.

Oh! Il n'y a pas d'autre race qui nous ressemble comme celle des Français. Voilà pourquoi nous cheminons ensemble, comme s'ils étaient nos frères et qu'en les aimant, c'est nous-mêmes que nous aimons.

Pourquoi, ô Muse, n'as-tu pas tes vingt ans de jadis, pourquoi n'as-tu pas dans ton sein l'ardeur d'autrefois, la voix du trossignol pour que jechante le nom qui est dans mon cœur? Hier encore je te croyais immortelle, ô ma Déesse! Mais un méchant dieu, le temps qui efface tout et réduit en poussière la rose aussi bien que le diamant, n'épargne pas même les cheveux dorés de la Muse. Il veut que tout ait la couleur du lincol. Tes charmes il les a flétris, ta voix il l'a enlevée, et dans ton immortelle chevelure il commence à semer ses fils d'argent.

Ah! pour une heure, pour une minute, reviens encore comme autrefois; ravive ta flamme, rappelle-toi ta jeunesse. Que ta bouche chante un roi bien-aimé et que ta voix soit profonde comme notre reconnaissance!

C'est avec Charles, oui, avec lui,

que je veux quitter ma plume. Répands du sable d'or sur mes humbles vers, chante la larme sacrée qu'il a versée pour nous et fais resplendir ta lyre en l'ornant de diamants.

VII

Ils célébraient une fête nationale les Français, la poitrine ornée de myrtes. Il y avait grand bal aux Tuileries. Le palais était resplendissant de lumières, comme si le soleil l'éclairait. On voyait se croiser les hommes de guerre, les lettrés, jeunes gens et vieillards, la beauté et la sagesse. Ici, flottaient des cheveux noirs; plus loin, de blondes chevelures; les flammes des yeux éteignaient l'éclat des uniformes et des fleurs odorantes répandaient leur doux parfum. Comme des monts couverts de neige, comme l'écume qui roule lorsque le vent la soulève, ainsi se croisait, s'éloignait, s'abordait gracieusement la vierge avec la vierge et l'amour pour Terpsichore s'animait à chaque pas.

Le danseur soutenait une jeune fille; étaient prêts à se lancer... lorsque tout-à-coup apparut le premier Ministre. Les sourcils froncés et d'un pas grave et recueilli vers le Roi il s'avance.

La fête fut assombrie par son air affligé. Musiciens et danseurs, tout troublés, s'arrêtent, car sur son visage on lisait une fatale nouvelle.

Du Monarque il s'approche et se tenant à l'écart, tout ému, il lui dit: «Missolonghi est tombé!». Charles palit et dans ses yeux on voit briller non pas une larme, mais un diamant sans prix.

C'était une goutte de parfum sortie d'une âme royale, de l'eau bénite avec laquelle nous aspergeons le corps d'un mort bien-aimé; la digne épitaphe de ces braves dont on ne reverra plus les pareils, de cette légion, qui est montée au ciel avec les flammes de la ville incendiée, et dont l'héroïsme paraîtra un jour incroyable.

Charles entraîna le Ministre au fond de son cabinet, fit quelques pas et s'arrêta. «Ecris, dit-il sans retard au Russe l'orthodoxe et à l'Anglais, la terrible nouvelle qu'en ce jour je leur annonce. Il ne veulent pas, non, ils ne veulent pas, eux, que la Grèce existe, mais moi... je le veux! tant que je serai sur le trône et qu'il y aura un français au monde je ne souffrirai pas la perte d'un si grand peuple. Je lui donnerai avec eux l'indépendance et la vie, ou même contre eux, je les délivrerai.

Telles sont les paroles qu'il dit avec colère et d'un voix affligée; telle est la larme que ses yeux ont versé pour nous. Notre désastre a banni leur sourire et le bal et leur joie furent dissipés pour nous. Ah! que de statues mes mains érigeraient à la mémoire de mon Charles, à ta mémoire, ô France, si Dieu me donnait autant d'or que, dans mon cœur, je sens de reconnaissance et d'amour inépuisables!

Maintenant... je donne une larme à ta larme et je consacre ce faible chant à ta mémoire.

Traduit par

Mme MINERVE SEREMETTI

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

ΓΑΛΛΙΑ ΚΑΙ ΕΛΛΑΣ

Ποιό στόμα μπόρεσε να ειπή πόνερό' απ' την καρδιά μας Πώς απ' τα φυλλοκάρδια μας θα βγής εσύ Γαλλία;

Τους δύο τούτους στίχους, δι' ών ο εθνικός ποιητής αρχεται του εις την Γαλλίαν ποιήματός του, πάσα καρδιά ελληνική θα επαναλάβη ανακουφιζόμενη εκ βάρους, οπερ από πολλού την επέζησε. Μας ήδίκουν, μας παρεζήγουν από τινος και έπρεπεν ευηλωτος φωνή αντιπροσωπεύουσα του έθνους όλου τας ιδέας και την ευγνωμοσύνην ν' άκουσθι τέλος πάντων διαμαρτυρούμενη.

Η «Εβδομάς» αναβαλούσα την εκδοσίν της επί δύο ημέρας χάριν της εγκαιρου δημοσιεύσεως του «Εις την Γαλλίαν» ποιήματος, φιλοξενεί χάριν των Γάλλων, οφ' ών απλήστως ελπίζει να αναγνωσθι τουτό, πρόχειρον μεταφράσιν ποιηθείσαν την τελευταίαν ώραν και αποδίδουσαν όσον οίόν τε ακριβέστερον, στίχον προς στίχον τα ένθουσιώδη νοήματα του ποιητού.

ΝΑΥΠΑΤΑΙ ΤΟΥ 1821

Διά του ήμερολογίου του αρχηγού Κριεζή, ούτινος την δημοσιεύσιν αρχίζομεν από σήμερον, ελπίζομεν να αναπαύομεν άπαξ της εβδομάδος τους άναγνώστας ήμών εκ των έργων των, να τους άπεκδώομεν των συνήθων φροντίδων και εις ναυβάτας να τους μεταβάλλωμεν του 1821, συνοδεύοντας τον αρχηγόν 'Αλέξανδρον Κριεζήν εις τους ήρωϊκούς πλόας του και μετ' αγάπης και προσοχής άκρωμένους των απελών και ακαλλωπίστων, οσφ ωραίων και ένθουσιωδών άνδραγαθίων του.

Πολλά παραδόξα, άπίστευτα έσως, άγνωστα τέως θα διδαχθι εκ της αναγνώσεως ταύτης πώς 'Ελλην.

Ίδέτε έν ταις πρώταις γραμμαίς, έδώ μέν τους Ρώσους καταλαβανομένους υπό φόβου και φεύγοντας εις την θείαν της άγνώστου τέως αυτοίς 'Ελληνικής σημαίας' εκεί τον εξαδέλφον του 'Οδυσσεώς Βερούσην Μουτζανών στρατολογή-

σαντα μέν, αλλά... μη έχοντα «μήτε και-κι» ν' αναχωρήσθι περαιτέρω τους Χριστιανούς έρχομένους πρό του αρχηγού «με τεμενάδες και άλλα τουρκικά συνήθια» και τέλος την θαυμασιάν εικόνα του σπείδοντος να λάβη «τα συχαρίκια», διότι άνήγγελλεν ότι «επάρθη ή Κωνσταντινούπολις!»

Εύθις θα αισθανθι παλμούς άλλης ζωής, θα αναπνεύσθι ευώδη αύραν θαλασσινήν, θα άκούσθι γλώσσαν, ήν από καιρού δέν ήκουσε, και θα δικαιώσθι την «Εβδομάδα» κηρύξασαν, ότι θεωρεί το Γιοιράλε διά την άνεξαρτησίαν του έθνους, — όπως επιγράφεται — άπόκτημα πολύτιμον δι' εαυτήν και τους αναγνώστας της.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΗ

Αιτήρημα...

Ούτως ο εις μετά τον άλλον άφηγούντο τας φοβεράς ιστορίας του έρωτος, ατινες ειτε εκ παραδόσεων, ειτε εξ άναγνώσεων ειλονέντοπωθή κάλλιον εις την μνήμη των.

— Και αυτό γίνεται. Και αυτό δέν μου φαίνεται παράδοxon έλεγεν ηεύμορφος έτι, αλλά παρήλιξ κυρία Μ*, ήτις προήδρευε της συναναστροφής και ύπεστήριζεν ότι ο έρωσ, — Καλέ, ο έρωσ είναι το πάν! 'Αλλ' αν τις παραμονεύων ήκουεν έξωθεν, θα έστοιχημάτιζεν, ότι πάντες ήμιλλάντο τις να πλάσθι το τερατωδέστερον ψεύδος. Τόσον φοβερά ήσαν αι ιστορίες εκείναι.

— Θα σάς διηγηθώ και εγώ, ειπον, οτε ήλθεν ή σειρά μου, ο,τι ήκουσα. 'Αν σάς φανθί άπίστευτον, τουτό σημαίνει... ότι δέν είναι δυνατόν να συμβθι πλέον εις την εποχήν μας.

— 'Α μπά! διέκοψεν ή προσδρεύουσα. — 'Αρχίζω και χωρίς προοίμια, χωρίς ποιήσιν, χωρίς ιδιόκας μου σκέψεις. 'Εγαινεν εις την πατρίδα μου πρό πενήντα περίπου έτών. Οι Τούρκοι, όπως και οι Χριστιανοί έχουν και αυτοί καρδιάν. Καποτε μάλιστα... 'Αλλ' άς είναι. 'Ο Χουρσίτ, πλούσιος και ώραιος βέης ήγάπησε την ξανθήν Δεσποινιά, την μοναχοκόρην του μακαρίτου παπά Κώστα. Την ήγάπησε δε τόσον, ώστε μολονότι ειχεν όλον το δικαίωμα και την δύναμιν να την άρπάσθι, όπως έσυνειθίζον τότε, δέν τό έπραξε διά να μή την λυπήσθι, να μήν την κάμη να κλαύσθι. Τη έφανέρωσε μόνον το πάθος του και την έζήτησεν. 'Αλλά πού να άκούσθι ή παπαδοπούλα, πού να άκούσθι ή Χριστιανή... Να πάθι Τούρκον άνδρα! Τά ειπε εις την Κερά-Παπαδιά, την μητέρα της και άμέσως έγαινε συμβούλιον να φύγουν από το χωριό. Και έφυγαν κρυφίως άγνωρίστοι. Το κακό έφαινετο τόσον μεγάλο, ώστε έπρεπεν άντι πάσης θυσίας να τό άποφύγουν.

— 'Ο πτωχός Χουρσίτ, οστις έπλανάτο συχνά περίξ της οικίας της, περίξ

της βρύσης του χωριού, περίξ της εκκλησίας άκόμη, την έχασεν εξάφνης και άρρώσθησεν από την ήλιφιν του. 'Επειτα μόλις έγαινε καλά, έκαμε τον κόσμον άνω κάτω, έστειλεν ανθρώπους και... άνεκάλυψε τέλος το καταφύγιόν της εις έν γειτονικόν χωριόν.

Λέγουν ότι «ή φτώχεια είναι πολυτεχνίτρα». 'Αλλά ή αγάπη την περνώ εις αυτό το κεφάλαιον. Με ποίαν πρόφασιν να έδη την αγαπημένην του ο Χουρσίτ; 'Εσυλλογίσθη, έσυλλογίσθη, και ήυρε. Τότε, αν όχι όλαι, αι περισσότεράς ήμισυ παπαδίαί ήσαν και γιατρίναι. Η μητέρα της Δεσποινιάς μάλιστα ήτο έξακουστή ως οδοντοιατρός και μετέρχετο το επαγγελμα χάριν φιλανθρωπίας: για την ψυχή της. Η ασθένεια τόσον ειχεν άδυνατίσθι τον Χουρσίτ, ώστε τον κατήνησεν άγνωρίστον. 'Οπως ήτο ζυρίζεται, βγάλε από το φέσι του το σαρίκι, δένει με ένα μεγάλο μανδηλι το λαιμό και το κεφάλι του και πηγαίνει εις το σπίτι της: Κτυπά.

— 'Ανοιξτε για το Θεό, φωνάζει, και έτρελλάθηκα από τον πόνο. 'Εμαθα ότι έδώ καθεται ή Κερά παπαδιά πού γιατρεύει τα δόντια. Βοηθήσατέ με και ο Θεός...

— 'Ελα μέσα χριστιανέ. Τον ειπαν χριστιανό, αλλά δέν του έκακοφάνη. Πώς εκτυπούσε ή καρδιά του, δέν λέγεται. Θα την έβλεπε, θα την έπλησιάζε, θα ήκουε την φωνήν της. Ω! δι' αυτά θα έδιδε και την ζωήν του άκόμη.

— Παιδί μου, άλλο γιατρικό από το βγάλσιμο δέν έχει. Όλα τα άλλα εινε ψεύτικα, τω ειπεν ή παπαδιά. Ποιό σε πονει;

— Αυτό έδώ, ειπε θέτων τον δάκτυλον τυχαίως έντός του στόματός του, ένθ δια των οφθαλμών κατέτρωγε παρακειμένην τινά θύραν.

— Και πού να σε βάλω να καθήσθι; 'Εδώ όπως ειμαστε... 'Ας έχθι την όργή του Θεού εκείνος πού... Δεσποινιά! Ί, Δεσποινιά! φέρε το καρεκλάκι και την τανάλια, άνέκραξεν μετά τινος σκέψιν.

'Εξ όλων τούτων μήτε την κατάραν, μήτε την τανάλιαν ήκουσεν ο Χουρσίτ. Μόνον το όνομα, το γλυκό της όνομα ήκουσεν. 'Επειτα εισήλθεν ή Δεσποινιά... Την ειδη...

— Τώρα πώς να κάμωμεν, ειπεν ή παπαδιά. Πρέπει να είσαι χαμηλά και ν' άκουμπά το κεφάλι σου καλά. Δεσποινιά, καθήσθι στο καρεκλάκι. Και σύ... παιδί μου, καθήσθι χαμω και... άκούμπησε το κεφάλι σου στο γόνατό της... Δέν πειράζει... Στην όρα, πού ήρθεσαι... 'Ο Χουρσίτ άκουμπά. 'Ο Χουρσίτ είναι εύτυχής, ο Χουρσίτ είναι τρελλός...

— 'Ανοιξτε το στόμα σου και δεξί μου... 'Ο Χουρσίτ θέτει τον δάκτυλον άδιακρίτως επί ενός οδόντος. Και ή τανάλια συλλαμβάνει αυτόν. Αισθάνεται ήδη το πρώτον τρίξιμον... αλλά τι τον μέλει αυτόν... άκουμπά την κεφαλήν εις τα γόνατά της! Τι θα ειπή πόνος!...

Μετά μίαν στιγμήν ή εξαγωγή ειχε τελείωσθι. Τι; να σηκωθι λοιπόν; Να άφήσθι το προσκεφάλαιον εκείνο, το όποτον ούδέ εις τον παράδεισον του Προφήτου θα εύρισκε... Να άφήσθι την γλυκειάν εκείνην θερμότητα, να φύγη από το γόνατο της Δεσποινιάς του.

— 'Ωχ, μάνα! ειπε, δέν ήταν αυτό. Το άλλο ήταν, το διπλανό του. Ωχ! πώς με πονει!

— Σήκω να ιδούμε.

— 'Ωχ! Τι να σηκωθώ! Δες πώς αυτό είναι γερό... βγάλε μου το άλλο... έτρελλάθηκα από τον πόνο...

— Μα παιδί μου!

— 'Ωχ! σώσατέ με δέν σηκώνομαι... βγάλε το... έχάθηκα.

Διά να μή χάσθι το προσκεφάλαιον θα έπρωτίμα να χάσθι κι' αυτήν την κεφαλήν...

'Η τανάλια εισέρχεται πάλιν εις το στόμα του Χουρσίτ. 'Αλλ' ήδη ο πόνος ενίκησεν; έπρόδωκε την αγάπην. 'Ενθ ο σίδηρος έσφιγγε και άπέσπα τον οδόντα, ο Χουρσίτ δέν ήδυνήθη να κρατηθθι. Τον κατέλαθε ρίγος, άγωνία...

— 'Αχ! Δεσποινιά, Δεσποινιά μου, ειπε συγκροών τους οδόντας και λειποθυμών.

'Η παπαδοπούλα, ήτις καθ' όλον αυτό το διάστημα εξετάζουσα τα χαρακτηριστικά του εύρίσκετο εις στενοχωρίαν, εκ των λέξεων τούτων έννόησεν αν όχι τα πάντα, άρκετά όμως. 'Απεύρθη μετά βίας έγειρομένη και ή κεφαλή του πτωχού Χουρσίτ κατέπεσε βαρέως επί του ζυλίνου καθίσματος. Τουτό ήρκεσε να τον επαναφέρη εις τας αισθήσεις.

— 'Ακουσε κερά, άκουσε Δεσποινιά, ειπε με φωνήν χαμηλήν και τρέμουσαν, άφου παρετήρησε καλά καλά και την μίαν και την άλλην. Είδετε τί ήμπορώ να κάμω και πόσο αγαπώ... Πέτε μου τί θέλετε... Τι;...

— Φύγε! άνέκραξεν ή παπαδιά.

— Πέτε μου... θά... θα μ' έπαιρνε ή Δεσποινιά αν έγι... αν ήμουν Χριστιανός;

— Φύγε! φύγε! άνεφώνησαν και αι δύο.

Αυτή ήτο ή ιστορία, ήν άφηγήθην έγώ, οτε ήλθεν ή σειρά μου και ή μόνη έσως άληθής, διότι μοι την ειπεν αυτή ή παπαδοπούλα Δεσποινιά. Και όμως, ένθ πάντες οι άλλοι διηγήθησαν σκηνάς μυθιστορημάτων, ως προσφάτως ειχον άναγνώσθι και τας έθεώρων άληθείς, ούδεις έπίστευσεν εις τον ήρωϊσμόν του πτωχού Χουρσίτ.

Ούδεις... εκτός της γηραιάς κυρίας Μ* ήτις κινούσα την κεφαλήν και μειδιώσα προς με έπιτιμητικώς:

— Δέν μου φαίνεται καθόλου παράδοxon. 'Ο έρωσ! Καλέ-ξέρετε, τί είν' ο έρωσ!

'Επειτα σπρεφόμενη προς τους άλλους:

— 'Ερωτάτε έμέ, προσέθηκε μετά φωνής συγκεκινημένης, έρωτάτε έμέ, εις το γόνατον της οποίας έχασε τα δύο του δόντια ο πτωχός εκείνος Τούρκος...

ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΟΥ ΑΡΧΗΓΟΥ ΚΡΙΕΖΗ

(Γκιουράλι δια την ανεξαρτησίαν του Έθνους)

1821. 'Απριλιου 28. 'Υδρα.

Ανεχωρήσαμεν δια την ανεξαρτησίαν του Έλληνικού Έθνους.

Ήλθον δύο απεσταλμένοι από την Ρούμελην εις 'Υδραν από τους όπλαρχηγούς των με γραμματα προς τόν κοινόν της 'Υδρας, ζητούντες πλοία δια τὰ μέρη του Ζητουίνου.

Με έπροσκάλεσεν ο κύριος Α. Κουντουριώτης ως πρώτιστος και αρχηγός της 'Υδρας και μου λέγει:

— Κύριε Κριεζή, οι δύο απεσταλμένοι ζητούν πλοία και έπαρέ τους μαζί σου να υπάγητε εις τὰ μέρη του Ζητουίνου, όπου εύρισκεται εν έθρικόν Κορβέτον δια να ήμπορέσητε να τό πάρητε ή όπως γνωρίζετε κάμετε και ύπόσχομαι, όταν δώση ή χάρις Του, και πάρητε τό έθρικόν, τότε να έμβαρκαρής εις τό πλοϊόν σου τους όπλαρχηγούς των με δύο χιλιάδας στρατιώτας δια να τους έβγάλης εις την 'Αγίαν Μαρίναν [εις την] Στυλίδα, δια να κτυπήσουν τό Ζητούνη και έγω δια θαλάσσης και όταν παρθή, ετι έχη μέσα τό Κάστρον από μετρητά και προβελόνες να μοιράσητε έξ ήμισίας.

Εύθύς έγω κατά την προσταγήν του Κυρίου Κουντουριώτου έτζουμαρίσα² και έτέρους ναύτας, ετι μόνον είχαν 60, και έγιναν 110, προς 25 τάλληρα τόν καθένα, 20—18, και τόν κατώτερον 12, έξ ιδίων μου. Έκαμα τὰ άναγκαία του πολέμου, πυρίτιδα, μπαλίσκ³, ψωμί και έτερα ανεχωρήσαμεν, ως άνω, τόν 'Απρίλιον, και εις την 1 του Μαΐου έφθάσαμεν εις Μύκωνον.

Άγκυροβολήσαμεν έπροσκάλεσα την Παναγιάν Τουρλιανήν, εκάμαμεν άγιασμόν, και εις τας 2 ανεχωρήσαμεν δια την εις Ζητουίνον [εστρατεϊάν].

Και μακρόνυτες της Μυκόνου 25 μιλια είδομεν εν πλοϊον. Του ύψωσαμεν την σημαίαν μας, ύψωσεν και ο ίδιος Ρωσικήν σημαίαν του εκάμαμεν σινιάλα⁴ μεν εν κανόνι χωρίς μπαλά, και βλέποντες εκεινοι μίαν σημαίαν, όπου δεν την είχαν ιδη άλλοτε, εφοβήθησαν ήρχισεν να φεύγη, εκάμεν όλα τὰ πανίξ, και τό ένυνηγήσαμεν τέλος τό έφθάσαμεν απ' έξω της Τήνου τότε έρριψε την βάρκα του και ήλθαν επάνω μας, με ένα αρχιερέα, διακόνον και εμπόρους ήρχετο από Κωνσταντινούπολιν, και ειχε περίπου των 400 ψυχών, γυναϊκόπαιδα και άλλους. Τους έδέχθημεν με εύλάβειαν,

τους έμβασα εις τό κατάστρωμα, τους έπήρα εις την Κάμαρην, τους εξέτασαμεν και μας διηγήθησαν τὰ όσα έτρεχον εις Κωνσταντινούπολιν ο αρχιερεύς μας έψαλα και παρακλησιν και μας ηνυχήθησαν. Είχον μαζί μου και ιερέα, τόν παπα Σωφρόνιον Σκληζ, όπου ήτον με άδειαν του αρχιερέως μας Γερασίου. Και έγύρυσαν άδειαν ο πλοίαρχος του Ρωσικού πλοίου και ανεχώρησεν δια Τήνον.

Ηκολούθησαμεν ήμετες τόν δρόμον μας. Έξημερήθημεν εις τας δύο του μηνός είχαμεν περάση τόν όλουστερνόν κάθον Τήνου, είμασθεν έως 30 μιλια, ετι έχαραζεν ή ημέρα βλέπομεν εμπρός μας 11 πλοία είχαν τας σημαίας τους, ύψωσαμεν και ήμετες ο καιρός ήτο γαλήνη και δεν ήμπορούσαμεν να ξεχωρίσωμε τας σημαίας τους και μόνον ταις κόκκινες φέρσαις! έβλέπομεν και δεν ήξεύραμεν αν ήτον έθρικά. Έτοιμάσαμεν εύθύς τὰ του πολέμου και όσα άνοιγεν ή ημέρα, ήρχισεν και έφουσουσε και άηρ και ήρχισαμεν να ξεχωρίζωμε τας σημαίας, και είδομεν να ήτον 'Ιμπριαλικά² έμπορικά.

Εσιμάσαμεν τίρα³ πιστολιά, τους έφωανάξαμε με την τρομπομαρίνα ήλθον με ταις βάρκας επάνω μας, τους ύπεδέχθην επάνω του καταστρώματος, τους έμβασα εις την Κάμαρην, τους έτρατάρισα⁴, τους ήρώτησα από που ήρχοντο και μου είπον: από τόν Κόλφον, και υπάγον δια Κωνσταντινούπολιν και Σμύρνην⁵ μας είπαν και δια τὰ έθρικά πλοία, όπου ήταν εις την Ναύπακτον και ετι είδησιν δεν έχουν περι των 'Ελλήνων. Έτσι άπεχαιρετισθημεν και ανεχώρησεν ο καθεις εις τόν δρόμον του ήρχισεν να άλλαζη ο καιρός μπάτης και εις τας 3 Μαΐου έφθάσαμεν εις Σκιάθον, εις τας 4 εις Τρίκερι άγκυροβολήσαμεν.

Έβγηκα έξω με την μεγάλην λέμβον με 70 ναύτας μου.

Ήλθον οι προύχοντες του τόπου με τους έμποροπλοίαρχους και με ύπεδέχθησαν με ένσυντρόφους εις την Κατζελαριαν τους⁶ τους όμίλησα πολλά δια την ανεξαρτησίαν και δεν ήθέλησαν να με ακούσουν εις τό ύστερον ήρχισα και με φοβέρας και άλλα. Εύθύς τους ύπεχρέωσα και έρραψαν και σημαίας με σταυρούς και ύψωσαν εις την Κατζελαριαν τους και τὰ πλοία των και με κανονοβολισμούς καθώς και έγω τους έρριψα 25. Τους όρκισα.

Εκει όπου είμαστε βλέπω και παρουσιάζεται εμπρός μου αρχηγός με 15 όπλοφόρους με φωνάζει αν έχη την άδειαν να έμδη να με ιδη ήσηκώθη μόνος μου και τόν έπιασα από τό χέρι και τόν εκάθησα σιμά μου τόν έρωτώ τίς είναι και τί ζητεί με λέγει αν έχη τό έλεύθερον να ήμιλήση, του έδωσα την άδειαν με λέγει: — Κύριε αρχηγέ Κριεζή, έγω έχω έδω 10 ήμέρας, όπου ζητώ ν' ανεχωρήσω δια τό πέρα μέρος του Ευρίπου [εις τή] Σηροχωρι, δια να βαρέσωμε τους έχθρους και οι κύριοι ούτοι με έχουν έως σήμεραν έμποδισμένον και μήτε καίκι! μου δίδουν ν' ανεχωρήσω.

Και οι κύριοι Τρικεριώτες με είπον τό έναντιόν, και εκατάλαβα ετι ειχε δικαίον ο στρατώτης τόν ήρώτησα από τί μέρη ήτον, και με είπεν ετι:

Είμαι εξαδελφος του 'Οδυσσεως, ονομαζομαι Βερούσης Μουτζανας.

Εύθύς του έδωκα την άδειαν να τζουρμάρη² είπον και με έφεραν και τόν πρωτόγερόν τους τόν έπρόσταξα και έφωναζεν:

— 'Οποιος θέλη να γραφή στρατιώτης, έλευθέρω!

Και σε μίαν ώραν έγράφησαν 30.

Τους έπιασα δύο τρεχαντήρια συμφωνώντας και τόν ναύλον από 40 γρ. τόν καθένα και τους τὰ επλήρωσα έξ ιδίων μου, τους έδωσα και τας ζωτροφίας και διακοσίας ντεστέδες² φουσέκια υπό την όδηγιάν του Βερούση Μουτζανα. Τους έβαλα εμπρός, τους έπροβόδωσα³ έως εις τό 'Ιμβάρκον τους⁴, τους έρριψα και 5 κανονοβολισμούς δια να τους ένθαρύνω και ανεχώρησαν προς τό βράδυ δια τους 'Ωρεούς και Σηροχωρι.

Τήν ιδίαν νύκτα ανεχωρήσαμεν και ήμετες δια τό έθρικόν Κορβέτον, και τὰ μεσάνυκτα εις τας 11 ή ώρα άπαντήσαμε τὰ δύο πλοίαρια όπου είχαν έμβαρκαρή τόν Βερούση με τους στρατιώτας τους έπήρα δίπλα έρωτώντάς τους. Με είπαν ετι άμα τους έβγαλαν εις την στερεά, ένσυνεοήθησαν με τους κατοίκους των 'Ωρεών και εκίνησαν νύκτα δια τό Σηροχωρι ένσυνεοήθησαν και με τους Σηροχωριτάς. Εύθύς την ιδίαν νύκτα ώρμησαν εις τας οικίας των Τούρκων σφάζοντες και λεηλατούντες μερικοί έφυγον δια τό Μαντουδι και άλλα μέρη.

Εκινήσαμεν τόν δρόμον μας και εις τας 3 1/2 μετά τὰ μεσάνυκτα άγκυροβολήσα-

μεν εις ένα λιμένα Χαμάκον. Έστειλα εύθύς 60 ναύτας άρματωμένους και ύπηγαν εις εν χωρίον και κοντά τὰ ξεμερώματα δύο ώρας έπέστρεψαν με δύο καλογήρους και ήλθον εις τό πλοϊον, χαϊρετώντές με με τεμενάδες και άλλα των Τούρκων συνήθια. Τους ήρώτησα τί είναι εις τό χωρίον τους με άποκρίνονται:

Δημογέροντες. Τους είπον: Τί ήξεύρουν να μας είπουν. Μου άποκρίθησαν, άγροικούμεν και έβγηκαν καράβια κλέφτικα και κλέπταις της στερεάς.

Έγω μη βάζοντας ύποψίαν εις τόν νούν μου και βλέποντας τόσα σεμνά γένεια έδωσα πίστιν ετι να ήτον, ως ήμετες, Χριστιανοί, τους είπον ετι και ήμετες κλέπταις ήμασθεν τους εξέταξα δια τό έθρικόν Κορβέτον με είπον ετι είναι άγκυροβολημένοι εις τό χωρίον Μάλων τους ήρώτησα αν ήτον και άλλα χωρία και αν έχουν και πλοία και μου είπαν έχουν ένα δυό καραβάκια και βομβάρδες και έτερα μικρά πλοία των Στυλιδιωτών. Τους είπον δια να πην να στελιουν εις όλα τὰ χωρία να έτοιμασθού, αν έχουν φόβον από τους έχθρους, να έμβαρκαρισθού εις τὰ καίκια, να έλθουν δίπλα του πλοίου.

Έφυγον. Αύτοι οι θεοκατάρατοι τί εκάμον; ένσυνεοήθησαν με τὰ άλλα χωριά και έστειλαν πεζόν εις τόν Ζαπίτην¹ Χαλήλ-Μπέην εις Ζητούνη και του λένε δια ήμας.

Ο Χαλήλ - Μπέης εύθύς στέλλει τά τερην² και δίδει είδησιν του Καπετάνου της Κορβέτας δια ήμας. Εύθύς και έβγαίνει εις τὰ πανιά. Είχον μαζί μου και μίαν γαλέραν, όπου είχα πιάση άπέξω των Τρικερών, του Καπετάν Θ. Ζούλα με ναύτας Ζακυνθοκεφαληναίους δια να κορβέσω.

Έβγηκαμεν εις τὰ πανιά και ήμετες ετι έχαραζεν, με καλόν άνεμον επεράσαμε τόν κάβο 'Αχισόν... (:) και άλλους κάβους. Έξυώσαμεν κοντά εις τό χωρίον Μάλων, και βλέπομεν απαξ τό έθρικόν με όλα τὰ πανιά τους πρίμα. Εύθύς ύψωσαμε την σημαίαν μας, εκάμαμε και τὰ πανιά και μόλις τό έπροφθάσαμεν και τό έρριξεν έξω και έξω με την πλώραν.

Άγκυροβολήσαμε και ήμετες εις 6 όργυιάς. Έδέσαμεν εις την σημαδούραν εν γαρίνον³, έκρεμάσαμεν την πάντα⁴ και ήρχισαμεν τόν πόλεμον. Αύτός μας έβαρούσε με της πύρες εκατέβησαν όλη ή Τουρκία, περίπου των 2 χιλιαδών καθαλαρία και απεζούρα⁵ την ώρα όπου εκαντζάραμεν⁶ τό κορβέτον, έβγαίνεν εν πλοϊον Τρικεριώτικο προς φυγή. Τό έπήρα δίπλα και ήρχισεν να τρέμη από τόν φόβον του, ετι ήτον ραχιάς των Τούρκων και τους έροδόντουσαν. Έμβαρκαρίσα 40 ναύτας μου, είμασαν εις την νάταν⁶ και έπολεμούσαμεν και τό Κορβέτον και τους απεζοκαβαλαραίους.

1. Δικαστήν. 2. Άγγελιαφόρον. 3. Σχοινίον. 4. Έστρέψαμεν την πλευράν. 5. Σινελάβομεν. 6. Παράλλαν.

Έως εις τας ώρας 10 έπήρε φωτιά και εκάη με κανόνια 250 και ήνοιξεν εις δύο, εις τας 6 του Μαΐου. Είχε 11 κανόνια περπάντα¹, δεν ειχε πολλήν πυρίτιδα όπου να καθή δλον.

Βασίλευοντος του 'Ηλίου έσηκώθημεν όλοι εις τὰ πανιά και έπλευσαμεν δια Τρίκερι και έφθάσαμεν εις τας 8 του Μαΐου. 'Ηγκυροβολήσαμεν.

Κάμνοντας τας τέντας του πλοίου, ήλθε τό μεσημέρι και εκάθησαμεν να γευματίσωμεν. Άγροικούμεν έξω εις τὰ Τρίκερι πυροβολισμούς και κανονοβολισμούς στέλλω ανθρώπων μου έξω με την λέμβον να ιδη τί τρέχει και έπέστρεψεν εύθύς και φωνάζει:

— Τὰ συχαρίκα! Άνέβην εις τό κατάστρωμα και μοι λέγει ετι ήλθεν γραμμα από τό 'Ορος γράφοντας ετι εις τας 2 Μαΐου επάρθη ή Κωνσταντινούπολις!

Ήρχισαμεν και εκανονοβολήσαμεν και ήμετες περίπου των 30 κανόνια, εκάθησαμεν εις την τράπεζαν, έφάγαμεν εύθυμούντες και είμασθεν όλοι χαρές και του Κορβέτου και της Πόλης.

[Έπειτα συνέχεια.]

ΔΙΑΒΛΗΝΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

ΕΔΟΥΑΡΔΟΣ ΕΒΕΡΕΤΤ¹

III

Εις τόν περι 'Αηουσίον Βιβλιοθήκης λόγον του ο 'Εδουάρδος Έβερεττ ως πρόεδρος της επιτροπής εξέθετο μετά πλείστης όσης λεπτομερείας τὰ εκ της άναγνώσεως προκύπτοντα κακά, ως παράδειγμα δε έφερε τόν μικρόν εργάτην Φραγκλίνο, ούτινος αι επιτυχίαι δύνανται να αποδοθώσι μόνον εις τών ωφελίμων συγγραμμάτων τήν άνάγνωσιν. Έκ του λόγου τούτου άποσπάμεν τα εξής:

«'Ισως έρωτήση τις. Κατά ποίαν περίοδον του βίου του Φραγκλίνο ή προς την άνάγνωσιν προθυμία ήρχισε να έμφανίζηται; 'Ισως αφού, παλαιάς κατά της πτωχίας της νεαρής αυτού ηλικίας και άναχωρήσας εις Φιλαδέλφειαν, έγένετο ύπηρετης τυπογραφείου και ήρχισεν άποκτών όλίγα χρήματα; Δέν εινε άνάγκη να άπαντήσωμεν ετι τούτο συνέβη πρό της εποχής ταύτης! 'Αρά γε, ότε άπεκατέστη ο αξίος στοιχειοθέτης του έφημεριδογράφου άδελφού του και έγγραφε τὰ άρθρα αυτού δια τας στήλας της έφημεριδος με περαμεμορφωμένον χαρακτήρα, ριπτών αυτά δια της όπης της θύρας του γραφείου και λαμβάνων άκολούθως τήν εύχαριστήσιν να στοιχειοθετη τὰ άνώνομα αυτού άρθρα; 'Αρά γε, ότε ο έρωρως της άναγνώσεως υπό την έξαψιν του νεανικού οίστρου άπεκαλύφθη εν αύτφ ά-

1. Κατά πλευράν. * Συνέχεια εκ του προηγουμένου φύλλου.

γοντι μόλις τό δέκατον έβδομον έτος της ηλικίας του; 'Ενωρίτερον πολύ τούτου! Λοιπόν εις τό γραμματοδιδασκαλείον, ένθα έσύχναζεν από ηλικίας 8-10 ετών; 'Ενωρίτερον έτι!... 'Αλλ' άκούσατε τους ίδιους λόγους του μικρού Βενιαμίν, ούς έπιτρέψατέ μοι να άναγνώσω εκ της άυτοβιογραφίας αυτού.

Έκ της νηπιότητός μου ήγάπων έρπαθώς να άναγνώσκω και όσα χρήματα έπιπτον εις χεϊράς μου τα έδίδουν προς άγοράν βιβλίων. 'Η πρώτη μου άπόκτησις ήτο ή τών έργων του Βάνουαν, άπνα άκολούθως επώλησα, όπως άγοράσω τας ιστορικές συλλογας του Βάρτον! 'Η μικρά βιβλιοθήκη του πατρός μου συνέκειτο κυρίως εκ θεολογικών βιβλίων, τό πλείστον των όποιων άνέγνωσα. Πολλάκις έλυπήθην εκ καρδίας,—

και αύτοι είσιν λόγοι αξίοι να έγγραφώσιν επί των ύψηλών κορωνιδων των λαμπρών τούτων στηλών,

διότι εν ή εποχή είχαν τοιαύτην άκάθεκτον δίψαν μαθήσεως δεν ήδυνήθη να προσέλθω εις πλουσιωτέρας βιβλιοθήκας. Μεταξύ των όλίγων βιβλίων ήσαν και οι «Παράλληλοι βίοι του Πλουτάρχου», ούς επανειλημμένως άνέγνωσα, και άναγνώρισα ετι δεν άπώλεσα εις μάτην τόν χρόνον...

'Η προς την άνάγνωσιν κλίσις του Φραγκλίνο έδωκεν άφορμήν εις τόν πατέρα του να τοποθετήση αυτόν εν τυπογραφείω, την δε λύπην του έπαρηγόρει, ως αύτός λέγει, τό ετι ήδύνατο ήδη να δανειζήται καλλίτερα βιβλία.

«'Η γωρημία μου με τους ύπαλλήλους των βιβλιοπωλών μοι άνηκόων να δανειζομαι ένίοτε βιβλίον τι, όπερ όμως ώφειλον να έπιστρέψω την έπιούσαν καθαρόν και εν καλή καταστάσει. Πολλάκις εν τφ δωματίω μου άνεγίνωσκον τό πλείστον της νυκτός, ετι μάλιστα τό βιβλίον μοι έδανείζετο άρ' έσπέρας και ώφειλον να τό έπιστρέψω την έπιούσαν πρωίαν, μη τυχόν ζητηθίη.»

Άκολούθως ο Φραγκλίνος συνεχιστήσθη μετά του κ. 'Αδεγας, ούτις λαβών ύπ' όψιν τόν εύφυά μικρόν στοιχειοθέτην εύχαριστως ύπεσχηθή εν τφ δανειζή ετι βιβλίον έπεθύμει.

Και τέλος τό πρώτον προς τους όμοίους του ευεργέτημα του Φραγκλίνο ήτο ή εν Φιλαδέλφειά σύστασις δημοσίας βιβλιοθήκης.

«Αύτη ήτο ή μήτηρ, λέγει ο Φραγκλίνο, πασών των της Βορείου 'Αμερικής βιβλιοθηκών, των τόσων νύν αξιολόγων και πολυαριθμών, δι' εν έβαλιώθη ή γλώσσα του άμερικανικού λαού, και ατινες άνέδειξαν εύφυίαι και αξιολόγους τους μικροεπτόρους και τεχνίτας, εξίσωσασαι αυτούς με τους εύγενείς άλλων χωρών, ίσως δε συνέτεινον κατά τι και εις την υπεράσπισιν των προνομίων των.

«Ο εύγενής φίλος μου,—έξακολουθει ο Έβερεττ,—ο πρόεδρος της επί των έργων επιτροπής, δικαίως έμακαρίσειν έαυτόν, ότι υπήρξε τό πρώτον πρόσωπον, όπερ ύψωσε την φωνήν του εν τη μεγαλοπρεπει ταύτη αίθούση, έγω όμως άπαιτώ την τιμήν ετι άνέγνωσα τό πρώτον βιβλίον, όπερ ήνεώχθη εν αύτφ και, όπερ έτι αξιολογώτερον, λαμβάνω πρώτος την τιμήν να άφιέρωσω τό πρώτον βιβλίον εκ

1. Προμηθείας. 2. Έναυτολόγησα. 3. Σφαίρας. 4. Σημετά.

1. Σειράς. 2. Αδυστριακά. 3. Αποστάσιν. 4. Προσέφερον όδωρα. 5. Διοικητήριον.

1. Πλοϊον. 2. Δέμας. 3. Συναδέουσα. 4. Πλοϊον.

των δσων θα άπαρτιζωσι την βιβλιοθήκην ταύτην.

Εν τή παρουσία ήμων, κ. Δήμαρχε, και τής έντίμου ταύτης δημηγύρωσ τήν πρώτην ταύτην ήμέραν του Ιανουαρίου του 1858 προσφέρω τδ άντίτυπον τής αὐτοβιογραφίας του Φραγκλίνου ως δάρον του πρώτου έτους εις την δημοσίαν βιβλιοθήκην τής Βοστώνης. Μετά δέ τουτο, κύριε, πρόκειται να πράξω κάτι περισσότερον, να προδώ εις την πρώτην και ίσως τελευταίαν πρότασιν εν τή αίθουση ταύτη. Έκαστον παρόν πρόσωπον εξ ιδίας βουλήσεως, εάν τυγχάνη νομίμου ηλικίας, τή άδειά δέ του πατρός ή κηδεμόνας, εάν τούναντιον, — άνήρ, γυνή, παιδίον ή κοράσιον — να υποχρεωθή πορευόμενον οικιαδє να εκλέξη εν καλόν βιβλίον και προς ανάμνησιν του πτωχού παιδίου, όπερ δέν έχόρταινε την πείνάν του, ίνα άγοράξη δια τής οικονομίας του βιβλία, να τδ προσφέρει ως δάρον του νέου έτους εις την βιβλιοθήκην τής Βοστώνης. Ποιδ την πρότασιν ταύτην και προσκαλώ τους παρόντας να άποφανθώσιν. Ίδιως ζητώ την σύμπραξιν του ώραιότερου και καλύτερου μέρους τής πλάσεως. Τούλάχιστον εν τή αίθουση ταύτη, εν όσφ συνδόμεαι μετ' αύτης τα δικαιώματα τής γυναικός θα ώσιν άξιοσέβαστα.

Σας παρακαλώ, κύριε Δήμαρχε, να θέσπτε τδ ζήτημα και τότε θέλω τελειώσπ τόν λόγον μου.»

Ο Δήμαρχος άνηγέρθη, έθετο τδ ζήτημα και παρεκάλεσε τους παρόντας να ψηφοφορήσωσι. Άπαντες οι παρευρισκόμενοι έψηφοφόρησαν υπέρ τής προτάσεως ταύτης προθύμως.

Μετά ταύτα ο Έβερρετ έπέρανε τόν λόγον του δια τών εξής λέξεων.

«Ηδη είνε καιρός να πάύσω αι σικαι τής νυκτός πίπτουσιν έφ' ήμων, αι άκτινες, αϊτινες έρριπτον τδ ίλαρόν των φώς, σβέννυνται, και ή πρώτη ήμέρα του νέου έτους παρέρχεται. Είθε ή εύλογία του Ουρανού να στέψη τās ήμετέρας προσδοκίας. Ολίγα άκόμη έτη, ολίγας ήμέρας, και ήμεεις, οϊτινες νύν ανταλλάσσομεν χαιρετισμούς επί του μεγαλοπρεπούς τούτου πρδς τόν λαόν δάρον του νέου έτους, θα πρέλθωμεν εκ τής σκηνης, πιστεύοντες μετὰ σταθερότητος, ότι ή άλληθής αύξησις των γνώσεών έστιν ή αύξησις των υγίειών άρχών και τής άσπτηράς ήθικής. Ας μη άμφιβάλλωμεν, ότι δια τής μεγαλοδωρίας τής τοπικής άρχής και τών γενναίων ήμων εύεργετών και ένταύθα και άλλωχού τδ φώς θέλει μεταδοθθ, εξερχόμενον εκ των εγκαινιασθέντων τούτων τοίχων, τής ελευθέρας δημοσίου Βοστανείου βιβλιοθήκης, και θα όδηγή τὰ τέκνα ήμων και τὰ τέκνα των τέκνων ήμων εις την όδόν τής παιδείας και τής άρετής, μέχρις ότου ο ήλιος παύση πέμπων επί τής γής τās ζωογόνους αύτου άκτινας.

Ταύτα είνε ελάχιστα δείγματα τής προχείρου ρητορικής δεινότητος του Έβερρετ, εύφραδούς όσον και μεγαλοφρούς.

Είνε γνωστόν ότι ήδύνατο εκ του προχείρου να λέγη πάντοτε διδακτικόν τι και εύφως δια του άπλουστέρου τρόπου. Η έκτασις των γνώσεων αύτου ήτο ταυταύτη, αι παρτηρήσεις του τοσοούτον άκριβείς και λεπτομερείς, ή μνήμη του τοσοούτον ίσχυρά και ή εύγλωττία του τοσοούτον πειστική, ώστε περιέβαλλε δια θελήγητρων εύφύας και πρωτοτυπίας πέν άντικείμενον, όπερ ίσως εις άλλας χείρας θα ήτο κοινόν και τετριμμένον.

IV

Πολλάκις ο περιδοξος ούτος φιλέλλην, φιλόλογος και πολιτευτής εν δημοσίαις συνεδριάσεσιν εκίνησε τόν θαυμασμόν μου, ού μόνον δια τής εύγλωττίας, αλλά και δια του χαριέντος αύτου τρόπου, δι' ού φημίζεται και πέραν των όρίων τής Αμερικής.

Δια τών σοφών αύτου διδαγμάτων πολλάκις ώδήγησε την Αμερικην εις άσφαλή και γαλήνιον λιμένα. Ο Έβερρετ υπήρξεν άλλθώς πολιτικός άνακαινιστής κεκτημένος προτερήματα, λίαν άναγκαία δια την θέσιν, εν ή περιέστησαν τὰ εν Αμερικη πρό του 1863 μεταξύ Βορείων και Νοτίων, φρονώ δέ, ότι αν άνήρχετο επί τής ανωτάτης εν Αμερικη εξουσίας, θα ήδουκίμει πολύ περισσότερον, ή όσον εν Γαλλία ο Δαμαρτίνος, όστις ολίγου δειν έπλήρωσε δια τής κεφαλής αύτου την τιμήν του αξιώματος, αν δέν επήρχετο επίκουρος αύτφ άκαριαία τις εύτραπέλια πνεύματος, καθ' ήν στιγμήν κατηγορείτο ότι συνώμυνε μετὰ των σοσιαλιστών.

— Ναι, άπήνητησεν, άλλθως συνομωτώ καθώς συνομωττεί τδ άλεξικέρανον μετὰ του κεραυνού, ίνα σώσπ την οικοδομήν.

Η ποικιλία του βίου του Έβερρετ άποδεικνύει άναμφιβόλως την πολυμαθειαν αύτου και δύναται να θεωρηθ ή εις των μάλλον πεπαιδευμένων άνδρών του αιώνος ήμων. Εκέντητο βαθεϊαν γνώσιν ού μόνον των κλασσικών τής αρχαιότητος συγγραφέων και ποιητών Έλλήνων και Λατίνων, αλλά και των έξοχότερων νεωτέρων Έλλήνων τής έποχής αύτου. Πρδς τούτοις, ήν έγκρατέστατος τής Ιταλικής, Γαλλικής και Γερμανικής, άς ώμίλει λίαν εύχερως, ο δέ Βύρων, ο Γκαίτε, ο Δάντης και πρό πάντων ο Όμηρος ήσαν οι προσφιλέστατοι αύτου ποιηταί.

Ο Έλληνομαθής Φέλτων, εν τινι των δημοσίων αύτου έσπερινών αναγνώσμάτων λέγει: «Ο Έβερρετ, ειδη την ώραϊαν Έλλάδα εν τφ μέσφ των θλίψεων τής πώσεώς της και επιστρέφω εις την πατρίδα αύτου συνεκίνησε την μεγάλην καρδίαν τής Αμερικής δια των εύγλωτών αύτου εκκλήσεων. Εγώ ο διαδοχός του εις την ήδραν του Πανεπιστημίου τής Κανταβριγίας, έλαβον την άνέκφραστον εύχαρίστησιν να ιδω την Έλλάδα άναπνεύσαν την πνοήν τής ζωής μετὰ την αξιοθαύμαστον αύτης αναγέννησιν. Είθε να ήδύναμην έστω και δια μιάς άσθενούς

λέξεως να διατηρήσω άκμαϊαν την συμπάθειαν εκείνην, ήν ή άπαράμιλλος αύτου εύγλωττία πρώτον άνεζωπύρησεν εν τή καρδία ήμων.»

V

Πρδς τόν άνδρα λοιπόν τούτον εγένετο ή πρώτη εξ Έλλάδος εκκλήσις κατά τδ 1821. Ο Κοραής πρόεδρος τής επιτροπής έγραψε πρδς αύτον, «ή άνθρωπότης άναμένει την αναγέννησιν της εκ του Νέου Κόσμου, και μόνον τδ παραδειγμα ύμων είνε άρετόν δια τους άλλους. Ουχ ήττον ύμωσ και ή υμετέρα σύμπραξις εις την παρούσαν στιγμήν είνε άναγκαία δι' ήμας. Πόσον ένδοξον έσεται δια την υμετέραν πατρίδα, ενφ αι άλλαι δυνάμεις κωφεύουσιν εις την φωνήν τής δικαιοσύνης, τής θρησκείας και τής φιλανθρωπίας, αύτη να αναλάβη την πρωτοβουλίαν υπέρ ήμων.» Η επιστολή αύτη περαινεται δια των εξής αξιωμανηνεύτων λόγων. «Είθε ή Έλλάς λάβου την εύχारीστησιν να ιδη ύμας ούχι πλέον λυπούμενον δια την πτώσιν της, αλλά χαιρόντα δια την αναγέννησιν της.»

Η εκκλήσις αύτη του μεγάλου πατριώτου Κοραή μεταφρασθεϊσα υπό του φιλέλληνοσ Έβερρετ διεδόθη δίκην άστραπής ανά τās Ηνωμένας Πολιτείας. Ακολούθως δια των εύγλωτών αύτου εκκλήσεων συνεκίνησε την μεγάλην καρδίαν τής Αμερικής, και δια του νευράδουσ αύτου καλάμου έγραψε πλείστα άρθρα εν ταϊς έφημερίδις, και ίδιως, κατά τόν Οκτώβριον του 1823 εδημοσίευσεν εν τή Επισθεωρήσει τής Βορείου Αμερικής πραγματεϊαν σχετικην, θαυμαζομένην μέχρι του νύν δια την ώραιότητα του ύφους και τδ κομψόν τής φράσεως.

Η πραγματεϊα αύτη ενεποίησε μεγίστην έντύπωσιν εν όλη τή Αμερικη. Απασαι σχεδόν αι έφημερίδες άνεδημοσίευσαν άλλαι μέν όλόκληρον, άλλαι δέ άποσπάσματα αύτης, ούτω δέ τδ φιλέλληνικόν αίσθημα διεδόθη ως άστραπή από του ένός άκρου των Ηνωμένων Πολιτειών μέχρι του άλλου.

Αμέσως δέ μετὰ την δημοσίευσιν τής πραγματεϊας ταύτης ο άκάματος Έβερρετ συνέταξε μακρόν και έντονον ύπόμνημα, εν φ έξεφράζετο τδ βαθύ ένδιαφέρον τής πολιτείας Μασσαχουσέτης υπέρ του εύγενούς και πατριωτικού άγώνος των Έλλήνων (α). Τδ ύπόμνημα τούτο ύπογραφέν παρὰ των έπισημοτέρων και σπουδαιότερων πολιτών τής πολιτείας ταύτης, έπεμψε πρδς την εν Ουάσιγκτων Βουλήν παροτρύνων σύναμα τόν μέγαν ρήτορα και πολιτευτήν Ουέβστερ, όπως δια τής Δημοσθενείου αύτου εύγλωττίας ύποστηρίξη τόν Έλληνικόν άγώνα και διαμαρτυρηθ κατά τής βαρβαρόσ και άπανθρώπου ώμότητος των Τούρκων. Ο δέ Ουέβστερ έσπευσε να άπαντήσπ πρδς

(α) Τδ παράδειγμα τής Μασσαχουσέτης ήκολούθησεν ή Νέα Υόρκη, ή Νότιος Καρολίνα και άλλαι πολιτεϊαι.

τόν Έβερρετ δια των εξής φιλελληνικωτάτων φράσεων: «Εάν δέν παρουσιασθ ή άλλος ικανώτερος έμού, τότε βεβαίως θα είπω ολίγας λέξεις υπέρ των Έλλήνων.

Τδ λυπηρόν άποτέλεσμα τής Ισπανικής επανάστασεως, καθιστά την Έλληνικήν μάλλον ένδιαφερόσαν, και ήδη αρχίζω να πιστεύω, ότι οι Έλληνες κερκτνηται ίσχυρόν χαρακτήρα, όπως διεξάγαγωσι την πάλην επιτυχώς. Αισθάνομαι μεγίστην έπιθυμίαν να είπω ήνα πράξω τι υπέρ των Έλλήνων άμα τή έναρξει τής συνόδου, ίαν εγίνασκον τί να είπω ή τι να πράξω. Θα μέ ύποχρεώσπτε δέ τὰ μέγιστα, εάν μοι ύποδείξητε τās πηγάς, εξ όν δύναμαι να άρυσθ πλείονας πληροφορίας περι τής καταστασεως των αγωνιζομένων Έλλήνων.»

Κατά δέ τόν Δεκέμβριον, 1823, ο Ουέβστερ έπεμψεν εξ Ουάσιγκτωνος πρδς τόν Έβερρετ την εξής επιστολήν:

«Εμελέτησα άμφότερα τὰ υμετέρα χειρόγραφα με τόν γεωγραφικόν χάρτην ένωπίόν μου, και φρονώ ότι έλαβον πληροφορίας γνώσεϊς ιστορικής τε και τυπογραφικής των εν τφ θεάτρφ του πολέμου διαδραματισθέντων από του 1821 μέχρι του 1822. Η έκτακτος ύμων φιλοπονία με εξέπληξεν! Αγνοώ πώς καταρωόσαστε να συλλέξητε τοσαύτην πολυτιμον ύλην, δι' ης να άποκαταστήσπτε τδ υπέρ των Έλλήνων άρθρον ύμων τόσον ακριβές και ένδιαφέρον. Ελπίζω ότι θα μοι πέμψητε σύντομον έκθεσιν των συμβάντων του έτους τούτου, άμα λάβητε τās δεούσας πληροφορίας εξ αυθεντικών πηγών. . . .

Αι πληροφορία ύμων είνε πολυτιμωταται και έπιθυμώ ίνα ελευθέρως εϊπητε εάν μοι επιτρέπητε να ποιήσω χρήσιν αύτων άνευ ούδεμιάς βλάβης εις τδ άρθρον, όπερ προτίθεσπ να δημοσιεύσπτε εν τή Επισθεωρήσει τής Βορείου Αμερικής». Δύναμαι να περιμένα μέχρι τής δημοσιεύσεως του υμετέρου άρθρου, εάν νομίζπτε καλλίτερον, αλλά φρονώ ότι θα είνε καλόν να είπω ολίγας λέξεις υπέρ των Έλλήνων μετὰ 10 ή 12 ήμέρας, καθ' ήν έποχην τδ κοινοβούλιον δέν θα είνε λίαν έπηρεασχολημένον, και εν ή ή χώρα αισθάνεται εισέτι την θερμην, ήν ο πρόεδρος διέδωσε δια του διαγγέλματος αύτου. . .

Χθές συνηλθε τδ ύπουργικόν συμβούλιον, εκτός δέ των ύποθέσεων του Κράτους inter alia, εσκέφθησαν και περι Έλλάδος. Τδ δυστύχημα είνε ότι ο πρόεδρος εν τφ διαγγέλματι αύτου ώμίλησεν άποκλειστικώς περι τής υμετέρας Ηπαίρου, και φοβείται νύν να άναμιχθ ή εις τās ύποθέσεις τής άλλης. Τούτο όμως δέν με μέλει πολύ. Εάν δέν τύχη τι να μεταβάλη τόν σκοπόν μου, θα καθυποβάλω εις τδ κοινοβούλιον την περι του Έλληνικού άγώνος πρότασιν μου την προσεχ ή Δευτέραν, και θα προτείνω ίνα συζητηθ μετὰ 15 ήμέρας.

Εάν δύνασθε να εύρητε καλόν χάρτην τής Νεωτέρας Έλλάδος, παρακαλώ να μοι πέμψητε αύτόν δια τόν Καλχούν. Γράφω τούτο κατ' αίτησιν του, παρακα-

λούντός με σύναμα να σας είπω ότι διάκειται τόσον φιλικώς τοϊς Έλλησιν όσον ήμεις.

Χαίρω ότι πρόκειται να δημοσιεύσπτε εν τή «Ημερησία Έφημερίδι» τās υπέρ των Έλλήνων υμετέρας πληροφορίας. Αύται βεβαίως θα τύχωσι λαμπράς ύποδοχής, και θα άποβώσιν επ' άγαθφ τής Έλλάδος.

Ενταύθα επικρατεί φιλελεύθερον πνεύμα επ' όλων των άντικειμένων.»

Εν έτέρη επιστολή ο Ουέβστερ έγραψε πρδς τόν Έβερρετ:

Ουάσιγκτων, Δεκεμ. 21, 1823.

«Πρδ δύο ήμερών έλαβον τās περι Έλλάδος στατιστικάς και σήμερα την υμετέραν επιστολήν 13 Ισταμένου. Η περι Έλλάδος πρότασίς μου θα συζητηθ την 19ην και ούχι την 18ην Ιανουαρίου, ως εσφαλμένως εδημοσιεύθη εν ταϊς έφημερίδις. Προμηνύεται δέ λίαν ζωηρά ή συζήτησις. Εύρον τās πληροφορίας ύμων λίαν ένδιαφερόσας και ώφελίμους. Καθόσον άφορξ, την ιστορίαν του πολέμου ούδέν θα ήδύναμην να πράξω άνευ τής υμετέρας βοήθειας.

Εν τφ κοινοβουλίφ ύπάρχουσι δύο στρατόπεδα. Τδ μέν φρονεί ότι δέν πρέπει να έπιτεθω σφοδρα κατά των Οθωμανών, τδ δέ έτερον ότι πρέπει να έπιτεθω σφοδρότατα. Εγώ όμως θα ακολουθήσω την μέσιν όδόν. Είτα θα περιγράψω εν ολίγοις την ιστορίαν τής ελληνικής επανάστασεως εκφράζων σύναμα την ίσχυράν πεποίθησιν μου περι τής επιτυχίας του Έλληνικού άγώνος και τελευταίον θα προσπαθώ να πείσω τδ κοινοβούλιον και δι' αύτου την κυβερνησιν των Ηνωμένων Πολιτειών, ίνα αύτη εξ όλων των άλλων πεπολιτισμένων Κρατών πρώτη λάβη την τιμήν, όπως δημοσίως εκφράσπ την χαράν της δια την άπελευθέρωσιν τής Έλλάδος εκ του Οθωμανικού ζυγού.

Θα εκφωνηθώσιν άρκατοι λόγοι, τινες τούτων, άναμφιβόλως καλοί. Πάν ό,τι μάθητε περι Έλλάδος, και τδ ελάχιστον συμβάν, παρακαλώ να γράψπτε αύτδ άμέσως πρδς έμέ. Ο κ. Καλχούν εύγνωμονεί ύμας δια τόν περι Έλλάδος χάρτην.

Αισθάνομαι νύν ότι δύναμαι να εκφωνήσω καλόν λόγον υπέρ των φίλων μου Έλλήνων, άλλ' ίσως κρυσώω, μέχρις ότου πρέλθωσιν αι 15 ήμέραι, εκτός εάν δια των επιστολών ύμων εξακολουθήτε να θερμαίνηται την καρδίαν μου.»

(Τδ τέλος εις τδ έπόμενον).

Γ. Δ. Κ.

Ο Λ Γ Α ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΥ ΕΝΟ ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

[Συνέχεια].

Ο Παύλος επανήλθε παράυτα παρὰ τή αδελφή του. Η συνέντευξις αύτη, εν παρομοία στιγ-

μή, τόν κατέστρεφεν άναμφιβόλως· άλλ' εγνώριζε καλώς ότι ήτο άπαραίτητος και ότι θα καθίστατο δυσκολωτέρα επ' όσον την άνέβαλλεν επί πλέον. Παρεκάλεσε λοιπόν την Αλεξάνδραν να τόν δεχθ ή άμέσως. Παρευθύς δ' εισήχθη παρ' αύτης.

Ος βιοι οι Βαρίνσκι, ή πριγκίπισσα ήτο ύψηλόφρων ήδύνατο να λεχθ περι αύτης, ως δέν ένθυμούμαι περι τίνος μεγάλης κυρίας τής αύλης του Λουδοβίκου ΙΔ', ότι ήτο «Ηρα αίθεροβάμων. Την ήμέραν ταύτην ήτο «Ηρα, όσον ούδέποτε, — Ηρα και Αθηνά συγχρόνως. Με μετωπον εύρύ και υπερέφωνον, καμπυλωτά τὰ χείλη και οφθαλμούς άπαστρόπτοντας. Ο Παύλος, επί του μετώπου του όποιου ήδύνατό τις ν' άναγνώσπ τὰ δεινά του, παρ' όλων την δύναμιν τής θελησεώς του, δέν ήδυνήθη να τὰ κρύψη. Ησθάνετο ότι είχε καταχρασθ τής θέσεως, ήν είχε παρὰ τή αδελφή του· έκτίησε ν' άγαπήσπ εκείνην, ήν ή Αλεξάνδρα ήγάπα ως θυγατέρα τδ όνομά της ήθέλησε να στέψη τās επιχειρήσεις του, άς μη δυνηθείς να δικαιολογήσπ, έθεώρησε την άρετήν της δυσβάστακτον. . . και έπεθύμησε να τήν διαφθείρη! . . .

Τίποτε ολίγοτερον! Η Αλεξάνδρα εν τή ηλικία εκείνη, καθ' ήν δυσκόλος συνδέεται τις πρδς νέα αίσθηματα, εθλίβετο στερηθεϊσα δια παντός συντρόφου, τόσον άγαπητής, ήτις ήτο τδ χάσμα τής ζωής της. Ο Παύλος είχε δικαίον να στεναχθ, προσπαθεί όμως ν' αποφεύγ τούτο, διότι εγνώριζεν ότι ο στεναγμός ένώπιον τής αδελφής του θα τφ έφερεν επιτιμήσεις πολύ πικράς.

Τδ πρώτον μάθημα δέν σοι ήρκασε λοιπόν! είπεν ή πριγκίπισσα, άμα είδη τόν αδελφόν της. Ούτω λοιπόν σκοπός σου ήτο να διώξης την Όλγαν εν τής οικίας μου; Ίδου ότι χάρις εις σε, την άπάλεσα δια παντός!

Ο! επανέλαβεν ο Παύλος, προσπαθών να γελάσπ, γυναικεις και δια παντός είνε λέξεις, τās όποιας ούδέποτε πρέπει να μεταχειρίζομεθα.

Εγνώρισας ταύτην την γυναίκα! . . . Σε προδιέθεσα εν τούτοις, άλλα ού ελησμονήσας τὰ πάντα. Ελησμονήσας ότι παρ' ολίγον επέφερες μετὰ ήμων ρήξιν, ήτις μόνον δια τής άναχωρήσεώς σου καταρωόθη να ματαιωθ. Επανήλθες, και από τής πρώτης ήμέρας μέχρι τοσοούτου ώθησας τὰ πράγματα, ώστε την έξεβαλίηται την καρδίαν μου.»

Πώς εκ τής ζωής; λέγεις! . . . Εκείνη, ή Όλγα! άπεφάσισε να φονεωθ! ή δυστυχής. . . άλλ' ή εύλαβεία της!

Και είνεαι λοιπόν πρέπον εις σε να ζητης εύλάθειαν παρὰ γυναικός, ήν ήθέλησας τὰ πράγματα, ώστε την έξεβαλίηται την καρδίαν μου. . .

Με βλέπεις δυστυχή, και με καθιστάς δυστυχέστερον. . .

Ναι! διότι έπεθύμουν να πείσπ επί τής κεφαλής σου τδ κακόν, όπερ προέξενησας, εις εκείνην και εις έμέ. . .

— Τὴν ἀγαπῶ τόσο !
 — Τόσον τὸ χειρότερον διὰ σέ ! δὲν εἶχες τὸ δικαίωμα νὰ τὴν ἀγαπήσης . . .
 — Ἐπεθύμησα λοιπὸν τὸ κακὸν τῆς ;
 — Τὸ ἐπροξένησας ὁμως ! καὶ ἐγὼ ὑπέχω τὰς συνεπειὰς τοῦ. Ἀνεχώρησεν ἐκείνη, ἐν ᾧ ἐγὼ μένω ! Καὶ δὲν θὰ ἐπὶ-νέλθῃ πλέον. Αἱ δύο μας ζῶσι εἰς τὸ ἐξῆς εἰς ἔντελῶς χωρισμένοι ! ἐδίωξας τὴν εὐτυχίαν μου, καὶ κατέστρεψες τὴν ἰδικήν τῆς !
 — ὦ ! πτωχὴ μου Ἀλεξάνδρα, πόσον θὰ ἦτο ἄδικον νὰ μ' ἀπαρνηθῆς ! Μήπως δὲν καταγόμεθα ἀμφότεροι ἐκ τοῦ αὐτοῦ αἵματος ! ἀμφότεροι ἰκανοὶ νὰ ἐξωθώμεν μέχρις ἐσχάτων τὰ πράγματα, ἐξ ἴσου πιστεύοντες ὅτι ὀρείλομεν νὰ φθάνωμεν τὸ ἄκρον ἄκρον τοῦ καλοῦ ἐναλλάξ καὶ τοῦ κακοῦ εἰς τὴν περίστασιν δὲ ταύτην οὔτε ἡ τύχη, οὔτε ἡ φύσις συνετέλεσαν εἰς τί. Χωρὶς νὰ τὸ θέλω, προσέβαλον ἡ ἐφόβησα τὴν εὐγενῆ καὶ ὑπερήφανον ψυχὴν τῆς δεσποινίδος Βολγίν. Οὐδὲν ἐν τούτοις φοβοῦμαι ! θὰ ἐπανορθώσω τὰ ἀδικήματά μου . . . γνωρίζω τὰ μέσα . . . θ' ἀποχωρισθῶ τῆς ζωῆς ἀμφοτέρων, καὶ δι' ὑστάτην ἦδη φορᾶν.
 — Ἀπέδειξας ὅτι δύναται τις καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ !
 — Ἄ! ἀνέκραξεν ὁ Παῦλος, παρατηρῶν τὴν ἀδελφὴν του εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, μὲ ὄνειδίεις ἴσως, διότι ἦδη δὲν ἔφυγον μακρὰν . . . ἐκεῖ, ὅπου δὲν ἐπιστρέφουσι πλέον ; . . .
 — Δὲν λέγω τοῦτο, ἐπανελάθεν ἡ πριγκίπισσα φοβουμένη τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐξάψεως, ἣν ἐπίστευεν ὅτι διέκρινεν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς τοῦ ἀδελφοῦ τῆς . . . Ἄλλὰ . . .
 — ὦ ! οὐδὲν φοβοῦμαι ! εἰς τὸν κόσμον τοῦτον ὑπάρχουσιν αἰώνιοι ἀποδημῖαι ! ὑπάγε, ἐν τούτοις, νὰ τὴν ζητήσης ! ἐπανάφερε τὴν ἐδῶ ! νὰ ἐπανάφερε τὴν πλῆθειν σου καὶ μὴ τὴν ἀφῆνης πλέον ! Μὴ τὴν ἀφῆνης εἰς τὸ μοναστήριον, διὰ τὸ ὅποιον ἡ πτωχὴ κόρη οὐδόλως ἤξιζε ! Ἄς μὴ παγώσῃ διὰ παντός ἡ καρδία τῆς, ἡ νεανικὴ καὶ θερμὴ, ὡς ἡ ἰδική μου καρδία τῆς, εἰς τὴν ψυχρὰν ἀστυρότητα τοῦ μοναστηρίου : αὐτὴ εἶναι ἡ τελευταία χάρις, ἣν σοῦ ζητῶ, ἀδελφὴ μου, ἀγαπητὴ μου ἀδελφὴ !
 — Ὅχι ! ἤθελες μολύνῃ τὰ ἄγια ! . . . ἀλλὰ παρήλαε πλέον ὁ καιρὸς, καθ' ὃν θὰ ἠδύνατο νὰ διαφθερῆς τὴν Ὀλγα ἢ δὴ εἶναι ἐκτός τῶν προσβολῶν σου. Καὶ ἂν συνήθουν εἰς τὴν θέλησίν σου, πάλιν οὐδὲν θὰ ἠδύναμαι νὰ ἐπιτύχω. Ἄλλως τε ἀγνοῶ ἀπολύτως ποῦ δύνατον νὰ εὐρισκῆται ἡ δυστυχὴς φίλη μου, καὶ ἂν τὸ ἐγνωρίζουν . . .
 — Θὰ μοι τὸ ἔλεγες, Ἀλεξάνδρα !
 — Δὲν θὰ σοὶ τὸ ἔλεγον ! Ἄλλὰ, σὺ αὐτὸς δὲν θὰ εἶχες ἀνάγκη νὰ τὴν ζητήσης παρ' ἐμοῦ, ἂν τὴν ἐβλεπες, ὅτε ἀνεχώρει ἐντεῦθεν.
 — ὦ ! ἂν τὴν ἐβλεπον ; δὲν θ' ἀνεχώρει οὔτε βῆμα !
 — Ἀπατῶσαι ! Ἐπὶ τοῦ μετώπου τῆς

ἦτο ἐξωγραφημένη ἡ ἀμετάτρεπτος ἀπόφασις. Ἐν τῇ λύπῃ τῆς ὑπῆρχε γαλήνη ἢ ἀπελπίσις τῆς μετεἶχε καρτερίας, συγχρόνως δὲ ἀκατανίκητος εὐστάθεια ἐφαινετο καὶ εἰς τὰ ἐλάχιστα σημεῖα, τὰ μαρτυροῦντα τὴν θέλησίν τῆς. Τῇ ἀληθείᾳ μόνῃ αὐτὴ ἠδυνήθη νὰ ὑποφέρῃ τόσον εὐγενῶς τὸ πένθος ζωῆς ὀλοκλήρου. Οὐδὲ στεναγμὸς ἐξήρχετο τῶν χειλέων τῆς : δὲν σε κατηγόρει ποσὸς πρὸς ἀπολογίαν τῆς. Τούναντίον ! πᾶν ὅ, τι ἔγεινεν, ἔλεγεν, ἔγεινεν ἐξ αἰτίας τῆς. Ἐπρεπεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς, νὰ ὑποχωρήσῃ εἰς τὰς βουλάς τοῦ Θεοῦ, καλοῦντός τὴν πρὸς ἀναχώρησιν. Ἦδη ἦτο πολὺ ἀργὰ ἀναμφιβόλως διὰ ν' ἀποφύγῃ τὸ κακὸν ἄλλὰ, προσέθετεν, οὐδέποτε εἶναι πολὺ ἀργὰ πρὸς ἐπανόρθωσιν. Ἀνελάμβανε λοιπὸν, ἐκουσίως ὁμως τὴν φορὰν ταύτην, νὰ ὠθήσῃ μέχρις ἐσχάτων τὴν παλαιὰν ὑπόθεσιν τῆς φυγῆς ἐκ τοῦ κόσμου, καὶ τῆς ἀπολύτου μοναξιάς. Ἐπόθησε νὰ μ' ἐγκαταλείψῃ καὶ δὲν ἠμάρτησεν ἂν ὀρηκτικὴ τις ἐξέγερσις ἀπεμάκρυνεν ὅλα τὰ ὄνειρά τῆς : εὐρίσκειτο πρόσωπον πρὸς πρόσωπον μετὰ τῆς ἀληθείας : δὲν ἠδύνατο πλέον ν' ἀπατηθῇ ἐπὶ τῆς μόνῆς ὀδοῦ, ἣτις τῇ ἔμεινε ν' ἀκολουθήσῃ.
 « Πῶς ! ἀνέκραξα, φεύγεις λοιπὸν, ἀναχωρεῖς, εἶνε ἀληθές, εἶνε ἀληθές ; Ἄναχωρεῖς, χωρὶς νὰ μὲ προετοιμάσης, χωρὶς νὰ μὲ προειδοποιήσης !
 — Ὅ κεραυνὸς δὲν προειδοποιεῖ ! . . . ἐκεῖνος διατί ἐπέστρεψεν ; μὲ προειδοποίησε περὶ τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ ἐκείνου ;
 — Ἄλλὰ, λέγω, εἰπέ μοι . . .
 — Οὐδὲν ! ἀπεκρίθη μετὰ μικροῦ μειδιάματος προτιμώτερον νὰ σιγήσῃ ! Τὸ μυστικὸν τοῦτο θὰ σὰς ταραξῆ πολὺ : θὰ πάσῃ νὰ εἶναι τοιοῦτον ἂν σὰς τὸ εἶπω : δὲν θὰ ἐζητῆ τὴν δέουσαν ὑπομονὴν νὰ τὸ φυλάξῃτε.
 — Ἄλλὰ δὲν δύναμαι νὰ σ' ἀφήσω νὰ φύγῃς μόνῃ οὕτως, ἐν τῷ μέσῳ τῆς νυκτός.
 — Καὶ διὰ τί ; Δὲν πρέπει νὰ φοβηταί τις τὴν φυγὴν, ὅταν φεύγει τὸν κίνδυνον. Καίρε, ἀγαπητὴ μου πριγκίπισσα, σ' εὐχαριστῶ διὰ τὰς εὐτυχεστάτας ἡμέρας, ἃς διήλθον πλησίον σου : δὲν φεύγω ὅλη, σοὶ καταλείπω μὲγα μέρος τῆς καρδιάς μου.
 Ἐν ᾧ δ' ἔλεγε ταῦτα ἔλαβε τὴν κλειδα μικρῆς τινοῦ πύλης τοῦ κήπου, κεκρυμμένης ὀπισθεν τῶν δένδρων, εἶτα δὲ μὲ νύχταρισθες, μὲ ὀφθαλμοὺς ζήρους καὶ ἀστραπτοντας, ἀλλὰ τόσον ὠχρὰ—ἀπατάμαι, τόσον πελιδνῆ !—ὥστε ἐπίστευσα ὅτι θὰ τὴν ἴδω νὰ πῆσῃ εἰς τοὺς πόδας μου. Ἠθέλησα νὰ τὴν βοηθήσω . . .
 — Εἶναι ἀνοφελές, εἶπεν ἐναγκαλιζομένη με, δύναμαι, εἰς ὑπάγω μέχρι τῶν ἄκρων τοῦ κόσμου ! . . .
 Ἀνεχώρησε.
 Ἴδου, ἀνέκραξεν ὁ Βαρίνσκου, δὲν ἔπρεπε ν' ἀνεχθῆς !
 — Καὶ πῶς νὰ τὴν ἐμποδίσω ;
 — Προσκαλοῦσα ἐμέ.
 — Φοβοῦμαι τὰ μέσα, ἀτινα δύνασα νὰ

μεταχειρισθῆς διὰ νὰ τὴν πείσης. Μοι φαίνεται ὅτι ἂν ἠδύνατο νὰ τὴν νικήσης, αὐτὴ θὰ ἦτο ἠττημένη ἀπὸ πολλοῦ.
 — Ἄ ! κατὰ τὴν κρίσιν ἐκείνην στιγμὴν θὰ εὐρίσκον λέξεις, φωνὰς, δάκρυα . . . δὲν γνωρίζω τί, ὅπως τὴν συγκινήσω . . . Ἐν ἀνάγκῃ, θὰ ἐπιθέμην πρὸ τῆς θύρας, καὶ θὰ τῇ ἔλεγον λαμβάνων τὰς χεῖράς τῆς καὶ προσελθὼν τοὺς ὀφθαλμούς μου εἰς τοὺς ἰδικούς τῆς : Ἐν ὄσῳ ἐγὼ ζῶ δὲν θὰ ἐξέλθῃς ! . . . θέλεις ν' ἀποθάνω ;
 — Σκηνὰς παθητικὰς καὶ συγκινήσεις τραγικὰς ; ὅτι θὰ ἐπεχειρήσῃς διὰ πᾶσαν γυναῖκα τῆς νεότητός σου ; θαυμάζω ἐχρηστίως, σεῖς, οἱ ἄσσοι, οἱ τυχοδιώκται, οἱ συνειθισμένοι εἰς εὐκόλους ἐπιτυχίας, ἀρνεῖσθε τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν ὑψηλοφροσύνην τῶν ἀληθῶς ἀγῶν ψυχῶν ! Ἡ Ὀλγα εἶχεν ἀποφασίσῃ νὰ σ' ἀποφύγῃ ἤθελε νὰ σ' ἀποφύγῃ διὰ παντὸς τρόπου, διὰ τῆς φυγῆς, διὰ τῆς μοναξιάς, καὶ, ἂν ἦτο ἀνάγκη, καὶ διὰ τοῦ θανάτου !
 — Τώρα, γνωρίζω, εἶπεν ὁ Παῦλος μετ' ἐνδομύχου τινὸς πικρίας, γνωρίζω τώρα, τί αἱ ἐνάρετοι γυναῖκες εἶνε ἱκαναὶ νὰ πράξωσιν . . . ὅταν ἀγαπῶσιν . . . διότι μὲ ἠγάπα, ἡ Ὀλγα σου ! μὲ ἔφυγεν, ἠδυνήθη νὰ μὲ φύγῃ, ἀλλ' ἡ καρδιά τῆς εἶναι πληγωμένη, καὶ αἱ ἀηδῖαι τοῦ μοναστηρίου τῆς, θὰ καταβληθῶσιν ὑπὸ τῆς ἀναμνήσεώς μου !
 — Χαίρε διὰ τὴν μισητὴν ταύτην νίκην σου : σοὶ τὸ συμβουλεύω ! ἀλλὰ, δυστυχῆς, θέλεις λοιπὸν νὰ σὲ μισῶ καὶ ἐγὼ, ἐγὼ ἡ ἀδελφὴ σου, τὸ μόνον ὃν εἰς τὸν κόσμον, παρ' ᾧ θὰ εὖρης ἐπιείκειαν καὶ συγχώρησιν ;
 — Μίσησόν με, ἂν θέλῃς, ἀλλ' ἐπ' αὐτῇ ἐκείνῃ ! ἀνέκραξεν ὁ πριγκίπισ εἰς τὸν ὅποιον ὁ παροξυσμὸς τοῦ πάθους ν' ἐπέτρεπε τὴν ἐλευθερίαν τῶν κρίσεων, καὶ ὅστις ἐν τῇ ἀληθείᾳ ὀδυνῶν ταύτην κρίσει δὲν ἦτο καὶ πολὺ ὑπεύθυνος διὰ τοὺς λόγους τοῦ.
 Ἄντὶ πάσης ἀπαντήσεως ἡ Ἀλεξάνδρα ἠρέσθη ν' ἀνυψῶν τοὺς ὄμους ; ὡς θὰ ἔκαμνέ τῆς εἰς τοὺς λόγους ἐνὸς τρελλοῦ.
 — Τέλος, ἐπανελάθεν ὁ Βαρίνσκου μετὰ τινας στιγμὰς σιωπῆς, ἀνεχώρησεν, ἀνεχώρησε μόνῃ, χωρὶς νὰ παραλάβῃ μηδὲν ἐξ ὧν τῇ ἀνήκουσι, χωρὶς νὰ παραλάβῃ καὶ τὴν θαλαμηπόλον τῆς, χωρὶς νὰ θελήσῃ νὰ εἴπῃ ποῦ ἐπήγαγεν, εἰς τὸ μέσον τῆς νυκτός . . . τίς γνωρίζῃ ἦδη τί συνέβη ; δυνατὸν νὰ τὴν ἀπῆνθησε περίπολος τις, καὶ ἐκλαβούσα αὐτὴν ὡς δραπέτιν οἴκου τινὸς ἀσωτείας νὰ τὴν ἐκλείσεν εἰς τὴν ἀστυνομίαν. Ἴσως ἔπρεπεν εἰς τὰς εἰς κινδυνωδεστέρας χεῖρας τῶν ληστῶν . . . τῇ ἀληθείᾳ εἶναι φρικτὸν νὰ τὸ σκεφθῇ τις ! ἀλλ' εἰς τοιαύτας περιστάσεις τὰ πάντα πρέπει νὰ φοβηταί τις, διότι τὰ πάντα εἶνε δυνατὰ !
 — Ναί, τὰ πάντα εἶνε δυνατὰ τῷ ὄντι, ἐπιθύρησεν ἡ πριγκίπισσα, καὶ κλίνοῦσα τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ στήθους τῆς : Ἴδου, εἰς τί τὴν ἐξέθηκες.

— Παῦσον ! εἶπεν ὁ Βαρίνσκου, καὶ ἐξῆλθε τοῦ δωματίου. Ἐπιστρέφων ὁ πριγκίπισ εὖρε τὸν Πουνιέρ εἰς τὴν θύραν τοῦ δωματίου του.
 — Λοιπὸν ! τί νέον ; τὸν ἠρώτησε,
 — Ἡ δεσποινὶς Βολγίν ἐξῆλθε τὴν νύκτα ταύτην ἐκ τῆς θύρας τοῦ κήπου.
 — Τὸ γνωρίζω.
 — Εἰς τὴν μίαν καὶ κατὶ.
 — Τὸ γνωρίζω.
 — Μία ἄμαξα τὴν περιέμενεν εἰς τὴν θύραν.
 — Ἄ ! τοῦτο δὲν τὸ ἐγνωρίζον !
 — Ἡ δεσποινὶς ἀνέβη ἐπ' αὐτῆς, οἱ ἵπποι ἤρχισαν νὰ τρέχωσι δραματικῶς καὶ παράυτῃ ἠφανίσθησαν.
 — Ἐὰν τοῦτο μόνον ἔχεις νὰ εἰπῆς, εἶναι πολὺ ὀλίγον !
 — Ἡμισίαν ὥραν βραδύτερον, ἐξηκολούθησεν ὁ Πουνιέρ, χωρὶς ποσὸς νὰ ταραχθῇ ἐκ τῆς ἀδμονοίας τοῦ πριγκίπισ, ἄμαξά τις ὁμοιοτάτη πρὸς ἐκείνην, ἣν εἶδον ἐξωθεν τοῦ κήπου, ἐξήρχετο τῆς Μόσχας διευθυνομένη πρὸς τὴν Τούλαν.
 — Τοῦτο εἶναι πολὺ καλόν, εἶπεν ὁ Βαρίνσκου τείνων αὐτῷ τὸ βαλάντιόν του, ἀλλῃ μίᾳ εἰδοποιήσῃ ὡς αὐτὴν, θὰ σοὶ ἀποφέρῃ ἄλλα ἑκατὸν ρούβλια.
 Ὁ Πουνιέρ ἔλαβε τὸ βαλάντιον καὶ προσκυνήσας μέχρι τοῦ ἐδάφους ἀπήλθε σκεπτόμενος τὴν ἠδύνατο νὰ κερδίσῃ ἐπιτηδείως τις ἀνθρώπος ἐκ τῶν παθῶν ἐνὸς μεγάλου κυρίου.
 Η'
 Χωρὶς νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν ὅτι πολλὰ ἄμαξαι ἀναμφιβόλως ἀνεχώρησαν τὴν νύκτα ἐκ Μόσχας καὶ ἦτο δυνατὸν νὰ λάβωσι τὴν ὑπὸ τοῦ Πουνιέρ ὑποδειχθεῖσαν ὁδὸν ἀχωρωμένους δὲ τούνατιον ἐν τῇ ἰδέᾳ, ἣτις ἐκολάλευε τὴν ἐπιθυμίαν του ὅτι ἡ ἀδελφὴ του κατεῖχε ἰδιοκτησίαν τινὰ ἐκεῖ, καὶ ὅτι παρ' αὐτὴν εὐρίσκειτο μικρὸς τις ἀγρὸς ἀνήκων εἰς τὴν δεσποινίδα Βολγίν, ἠλπίσεν ὅτι εὐρίσκειται εἰς τὰ ἴχνη τῆς, καὶ ἀφ' οὗ διέταξε νὰ ἐπιστάξῃ τὸν ἵππον του, ἀνεχώρησεν.
 Ὁ Παῦλος ἐν τῇ ἐπαύλει τῆς ἀδελφῆς του οὐδένα εὖρεν ἐκτός ἐπιστάτου τινὸς προβληματάτου νὰ τὸν ὑποδεχθῇ καὶ μεγάλως εὐχαριστηθέντος ἐκ τῆς ἐπισκέψεώς του ἐκείνης ὁμως ἦν ἐξῆτις δὲν ἀνεκάλυψεν οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον ἴχνος. Ἡ συνθήκη τοῦ πολεμῆν καὶ μάλιστα πρὸς βαρβάρους, ὡς συμβαίνει ἐπὶ τοῦ Καυκάσου, τὸν εἶχον καταστήσῃ πολὺ ἐπιτήδειον εἰς τὸ ν' ἀνακαλύπτῃ ὅλα τὰ δόλια σχέδια τοῦ ἀγρίου, ὥστε καὶ νῦν χιλίας συνελάμβανεν ἐνδείξεις, δι' ἄλλον ἀκατανόητον, ἀλλ' αἱ ἐνδείξεις αὐταὶ δὲν ἐμαρτύρουν οὔτε τὴν παρουσίαν οὔτε τὴν πρόσφατον ἀφίξιν γυναικὸς εἰς τὴν ἔκτασιν. Ἡ κιγκλὶς ἔτριξε στρεφόμενη ἐπὶ τῶν στροφῶν τῆς : οὐδὲν ἴχνος τροχοῦ ἐφαίνετο οὔτε ἐπὶ τῆς ἀμμου τῆς αὐτῆς, οὔτε εἰς τὸν μακρὸν διαδρομὸν τῆς ἐπαύλειος. Τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ οἴκου ἐβεβαίωε τὰς πρώτας ταύτας ὑποθέσεις. Πανταχοῦ ἐβασιλευν ἡ κατηφῆς ἐκείνη

σιγῇ, ἡ ψυχρὰ ἀκίνησις, εἰς τὴν περιπέτοιαι τὰ πράγματα, ὅταν οἱ κύριοι φεύγουσι καὶ τὰ παραμειλοῦσιν. Ἐνεθυμήθη ὅτι ἡ δεσποινὶς Βολγίν οὐδέποτε εἶχεν ἀγαπήσῃ πολὺ τὸ μέρος τοῦτο καὶ ὅτι σπανιώτατα ἤρχετο ἐκεῖ. Μὴ εὐρὼν λοιπὸν ἐκείνην, ἦν ἐξῆτις, διέταξε νὰ τῷ δοθῇ νέος ἵππος, ἀποχωρισθεὶς δὲ τοῦ φιλόφρονος ἐπιστάτου ἐφθασεν εἰς τὸ μέρος τῆς Ἀτραδάς, τελευταίον λείψανον τῶν πλουσίων κτημάτων τῶν Βολγίν καὶ ἦδη μοναδικὸν κτήμα τῆς Ὀλγας.
 — Ἐσχον ἐνταῦθα μίαν ἰδέαν τρελλῆν ! ἐσκέπτετο, ἐν ᾧ ἐπλησίαζεν οἰκίαν τινὰ ταπεινὴν, ἠμικεχυρμμένην ὀπισθεν χλωρῶν ἐλατῶν καὶ λευκοφύλλων λευκῶν. Διὰ τί νὰ τὴν ζητήσω παρὰ τῆς ἀδελφῆς μου ; Ἦτο δυνατὸν νὰ κρύπτηται τόσον πλησίον μου, ἂν ἤθελε νὰ μ' ἀποφύγῃ ; ἐδῶ πρέπει νὰ εἶναι ἐδῶ εἶναι !
 Βιθύσας δὲ τοὺς πτερινιστήρας εἰς τὴν κοιλίαν τοῦ ἵππου ἐπήδησε φράκτην τινὰ ἐκ λίθων καὶ ἀκανθῶν.
 — Ἐδῶ νὰ ζῆσῃ ἡ πτωχὴ ψυχὴ ! ἐσκέφθη ὁ Βαρίνσκου. ὦ ! οὐχί ! δὲν θὰ τὸ ἀνεγῆθαι.
 Ἐσταμάτησε τὸν ἵππον του πρὸ τινος θύρας ἐκ ξύλων ἀπειροκαλλῶς συνδεδεμένων πρὸς ἀλλήλας, ἣτις ἀναμφιβόλως ἀνεπλήρου κιγκλίδας τινὰ ἀχρηστον ἦδη, καὶ μάλτῃ ἐξήτησε τὴν ἄλυσιν τοῦ κώδωνος : μὴ εὐρὼν δὲ τοιαύτην ἠναγκάσθη νὰ κρούσῃ πέντε ἢ ἕξ φορὰς διὰ τῆς λαβῆς τῆς μαστιγῆς του χωρὶς νὰ δυνηθῇ νὰ κινήσῃ τὴν προσοχὴν τῶν κατοίκων τοῦ οἴκου.
 — Πιστεύω, ἐπιθύρησε μετὰ τῶν ὀδόντων του, ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ κάμω πολιορκίαν. Ἐνταῦθα εἰσέρχονται δυσκολώτερον ἢ παρὰ τῷ ἀρχηγῷ Σχισαμὺλ.
 Τέλος χωρικὸς τις, ὅστις ἐφαίνετο συγχρόνως καὶ οἰκοφύλαξ καὶ κηπουρὸς καὶ οἰκοδεσπότης καὶ ἐπιστάτης, εἶδει ἐκ τινος θυρίδος δάσος γενεῖαν πολιῶν καὶ κόμην ἀκτένιστον, καλύπτουσαν τὴν κεφαλὴν του καὶ κρύπτουσαν ὀλόκληρον σχεδὸν τὸ πρόσωπόν του.
 — Ποῖος εἶσαι ; καὶ τί θέλεις ; ἠρώτησεν οὗτος μετὰ τῆς φιλοφρονησεως καὶ τῆς χάριτος πειναλέου μολσοῦ, παρ' οὗ ἀγνωστὸς τις ἤθελε ν' ἀφαιρῆσθαι κόκκαλον μὲ μυελόν.
 — Ἐπλησθῆναι εἰς τὸν τόπον τοῦτον, ἀπεκρίθη ὁ πριγκίπισ, ὅστις δὲν ἔκρινεν εὐκαιρὸν νὰ γνωρίσῃ διὰ μέσου τῆς θύρας τὸν ἀληθῆ σκοπὸν τοῦ ταξιδίου του, οὔτε ν' ἀρχίσῃ πρὸς τὸν ἀγροῖκον ἐκείνον διπλωματικὴν διαπραγματεύσιν, ἣν ἐπεθύμει μάλλον νὰ κάμῃ κατ' εὐθεταν πρὸς τὴν Ὀλγα.
 — Ἡ φιλοξενία εἶναι πτωχοτάτη ἐνταῦθα ! ἐπανελάθεν ὁ πωγωνοφόρος, ὅστις ἐν τούτοις, κατεπραῦνθη ὀλίγον βλέπων τὴν εὐγενῆ κεφαλὴν καὶ τὸν ὑπερήφανον λαϊκὸν τοῦ ἵππου. Ἄλλὰ δὲν πρέπει εἰς τὸν οἶκον μίαν Βολγίν, νὰ ἀρνηθῶσι ποτὲ ἐν τεμαχίον ἄρτου εἰς ἕνα χριστιανόν—διότι εἶσθε χριστιανός, κύριε.
 — Ὁρθόδοξος, ὡς ὁ Αὐτοκράτωρ !

Ἄλλὰ σὲ παρακαλῶ φίλε μου, ἀνοιξὸν τέλος πάντων διότι φοβοῦμαι μὴ πῆσω ἐκ τοῦ κόπου.
 Ὁ χωρικὸς ἐκλείσει τὴν θυρίδα καὶ ἤνοιξε τὴν θύραν.
 (Ἐπίεται συνέχισα.)
 ΠΑΝΟΡΑΜΑ
 ΕΠΙΣΤΗΜΗ, ΚΑΛΑΙΤΕΧΝΙΑ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ.
 Gil Blas καὶ Colombine. Αἱ περιπέτειαι ἐνὸς ψευδώνμου κωμῆδος. — Οὐλιβὲ καὶ Ἰδαρ. Οὐδὲν πιστευτὸν. Μὴ πίνετε ὕδωρ. Ἐκατονταετηρὶς δι' ὀδατοποιίας. — Ὁ ἑκατονταετηρὶς Drouin. Ἡ σωτηρία τοῦ Βέκκου. Ὁ μέθυσος Μεθουάλας. Ἐκατονταετηρὶς δι' οἰνοποιίας. — Πειράματα διὰ τηλεφώνου. Ἐπαρτίτης καὶ ἐφαρμοστής. Μεταξὺ Δρόσθης καὶ Βερολίνου. — Ἡ ὄρα τῆς χήρας Buchere. Ἀπαιτεῖται βίος ἐντιμὸς καὶ εὐτακτός. Ὁ ἀναμάρτητος βαλλέτω πρώτος.
 Εἶνε μερικὰ πράγματα τόσον ἀστεία, τόσον ἰκανὰ νὰ προκαλέσωσι τὸν γέλωτα, τόσον . . . ὥστε πᾶσα ἀπόπειρα πρὸς γελοιοποιήσιν αὐτῶν, ἂν τις ἤθελεν ἐπιχειρήσῃ τὸ τοιοῦτον, ἀποβαίνει ἀδύνατος. Ἐν τῇ πρὸς τὴν δὲ περιστάσει ἡ ἀστεϊότης ἐγκρατεῖται ἐν αὐτῇ τῇ ἱστορικῇ ἀνεπίδειξιν τῶν πραγμάτων, ἣτις εἰς τὰς χεῖρας ἐπιδειξίω κωμωδιογράφου ἠδύνατο, νομίζομεν, νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ὑπόθεσις ὠραιότητος καὶ περιπετειωδεστάτης κωμῆδος. Ἐνδιαφέρονται δὲ εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην πάντες οἱ τῆς γραφίδος ἐργαταὶ καὶ ἰδίως οἱ διευθυνταὶ καὶ συντάκται τῶν ἐφημερίδων, καὶ ἐπὶ ἰδιαίτερον οἱ γράφοντες ὑπὸ ψευδώνυμον . . . ἐκτός ἡμῶν. Τὸ ζήτημα εἶναι γενικόν, ὡς βλέπετε, καὶ διὰ τοῦτο εἶναι ἀνάγκη νὰ προσέξωσι πολὺ οἱ ἀνωτέρω εἰρημένοι χωρὶς νὰ ἐξαιρεθῶσιν οἱ δικηγόροι : διότι καὶ οὗτοι ἔχουσι τὸ μέρος των. Ἐπειδὴ δὲ εἴπομεν ὅτι δύναται νὰ χρησιμεύσῃ πρὸς κωμῆδιαν, ἰδοὺ μίᾳ δυνατῇ διαίρεσι τῆς ὑποθέσεως εἰς πράξεις. Πράξις πρώτη : Πρὸ ὀκτῶ ἐτῶν κύριος τις συνέταττε τὰ χρονικὰ τοῦ Gil Blas, ἐν Παρισίοις ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον Colombine. Πράξις δευτέρα : Μετὰ τρία ἔτη τὴν σύνταξιν τῶν χρονικῶν ἀνέλαθεν ἕτερος, ὁ κ. Ἐρρίκος Fouquier ὑπὸ τὸ αὐτὸ ψευδώνυμον. Πράξις τρίτη : Μετὰ πέντε ἔτη ὁ διευθυντὴς τοῦ Gil Blas ἀπέθανεν, ἀνέλαβε δὲ τὴν διεύθυνσιν τῆς ἐφημερίδος ὁ κ. Hubert, ὁ δὲ Fouquier ἀπεχώρησεν εἰς τὴν Ἡχὴ τῶν Παρισίων, ὅπου μετέφερε καὶ τὸ ψευδώνυμον Colombine ἐξακολουθῶν νὰ γράφῃ ὑπ' αὐτὸ, χωρὶς ὁμως νὰ παύσῃ καὶ ὁ Gil Blas μεταχειριζόμενος αὐτὸ. Πράξις τετάρτη : Ἐπειδὴ τὰ χρονικὰ τοῦ Gil Blas δὲν ἦσαν καὶ πολὺ τιμητικὰ διὰ τὸν Colombine καὶ μάλιστα προσβλητικὰ ἐνίοτε κατὰ τῶν φίλων τοῦ Fouquier, οὗτος κατήγγειλεν αὐτὸν ζητῶν 25 χιλιάδας φράγκων πρὸς ἀποζημίωσιν καὶ ἀπαγορεύων νὰ μεταχειρίζεται τοῦ λοιποῦ τὸ ψευδώνυμον τοῦτο, λέγων ὅτι τοῦτο ἀνήκει

πλέον εις αυτόν, ἄφ' οὐ ἐπὶ πέντε ἔτη τὸ ἐτίμησεν! Ὁ Gil Blas ἀπ' ἐτέρου, ἀνταποδίδων τὰ ἴσα, ἐζήτησεν 25 χιλιάδας φράγκων πρὸς ἀποζημίωσιν, καὶ ἀπαγορεύει εἰς τὸν Fouquier νὰ μεταχειρίζεται τοὺς λοιποὺς τὸ ψευδώνυμον τοῦτο, ἐπὶ τῇ λόγῳ ὅτι τοῦτο ἀνήκει εἰς τὴν ἐφημερίδα, ἣτις ἄλλως τε τὸ μεταχειρίζετο τρία ἔτη πρὸ αὐτοῦ. *Πᾶσις πέμπτη*: Οἱ δικηγόροι ὑπερήσπισαν μετὰ δυνάμει τὸ δικαίον ἐκατέρου. Ὅσον δὲ διὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου δὲν ἐνδιαφερόμεθα. Δύναται αὕτη νὰ εἶναι οἰαδῆποτε τὸ μόνον δέ, τὸ ὅποιον δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν ἐξ ὧν τούτων εἶναι ὅτι οἱ διευθυνταὶ τῶν ἐφημερίδων... δὲν πρέπει ν' ἀλλάξωσι συντάκτας.

Κατὰ τοὺς χρόνους τούτους οὐδὲν πρέπει νὰ πιστεύωμεν. Καὶ δὲν ἀνήκομεν μὲν εἰς τὴν τάξιν τῶν φιλοσόφων ἐκείνων, οἵτινες ἀμφιβάλλουσιν—ἂν ἀμφιβάλλωσιν ἐπὶ—περὶ τῆς ὑπέρβειως τῶν ἀμφιβάλλωμεν ὅμως οὐχ ἤττον καὶ ἡμεῖς περὶ τῆς ἀσφαλείας τῆς ζωῆς μας. Τοιαύτας σκέψεις τοῦλάχιστον προὐκάλεσεν εἰς ἡμᾶς ἡ ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τῆς Ἰατρικῆς ἐν Παρισίῳ ἀνακοίνωσις τοῦ κ. Ὀλιβιέ. Ὁ ἔξοχος ἐπιστήμων ὀμιλῶν περὶ τῆς εὐλογίας καὶ τὸν μέσον πρὸς πρόληψιν ἀναπτύξεως αὐτῆς ἐπανέλαβεν ὅτι εἶναι ἀνάγκη ἀναδαμαλισμοῦ. Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὅποιον μᾶς ἐρόβησε τόσον εἶναι ὅτι ἀνέφερε—καὶ τὸ ἀπέδειξε διὰ πολλῶν παραδειγμάτων—ὅτι τὸ διαυγέστερον καὶ ἀγνώριον, κατὰ τὸ φαινόμενον, πᾶντων στοιχείων, τὸ ὕδωρ, τὸ ὅποιον πίνωμεν πρὸς δρόσιον τοῦ ἀπεξηραμένου λάργυρος κατὰ τὰς καυστικὰς ἡμέρας τοῦ θέρους, καὶ τὸ ὅποιον εἶναι ἀπαραίτητος βοήθης τῶν ρητόρων καὶ πολλῶν καθηγητῶν κατὰ τὰς κρίσεις περιόδους τῆς ὀμιλίας τῶν, τὸ ὕδωρ, τὸ ὅποιον οὐκ ὀλίγον ἔχει ἐξυμνηθῆ ὑπὸ τῶν ποιητῶν, τὸ κρῦν νεράκι τέλος, ἔλασκει ὀλεθρίαν ἐπιρροὴν εἰς τὴν διάδοσιν τοῦ τυφοειδοῦς πυρετοῦ! Φρίττομεν ἀναλογιζόμενοι! Καὶ ὅμως, ἕτερος σοφὸς ἐπιστήμων ὁ γεραρὸς χημικὸς Chevreul ὅτε πρὸ τίνος ἐφθασεν εἰς τὴν ἐκατονταστηρίδα του, ἐρωτηθεὶς πῶς ἠδυνήθη νὰ ζῆσθαι τόσον πολὺ καὶ διὰ ποίου μέσου, ἀπεκρίθη:

— Οὐδέποτε ἔπιον ἄλλο τι ἐκτὸς ὕδατος!

Λέγοντες ἀνωτέρω ὅτι οὐδὲν πρέπει νὰ πιστεύωμεν, οὐδόλως ἐφαντάσθημεν ὅτι ἠθέλωμεν εἶθι εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ προσθέσωμεν ἀμέσως ἐνταῦθα: μὴδὲ τὴν ἀνωτέρω εἰδήσιν. Ἐγενόμεθα θύμα μιᾶς παιδείας τῆς φύσεως καὶ οὐδὲν πλέον. Ὁ κ. Ὀλιβιέ φαίνεται ὅτι δὲν ἔχει καὶ πολὺ ἄδικον. Ἄν ἡ ἀπόκρισις τοῦ μεγάλου σοφοῦ, τοῦ ζήσαντος χωρὶς νὰ πῆρ καὶ ὀκτάδας τινὰς οἴνου, ἦτο ἀληθὴς, τότε ἀλλοίμονον εἰς τοὺς οἰνοπώλας! Ἡ ἀμπελος ἦθελε καταστῆ τροφὴ μόνον τῶν αἰ-

γῶν, ὁ δὲ θεὸς αὐτῆς, ἐξορίστος θ' ἄφηνε τοὺς δίποδας λάτρεις του νὰ εἴλθῃ παρὰ τοῖς τετραπόδοις, θὰ ἔμενον δὲ καὶ οἱ οἰνοπώλας εἰς τὰ κρῦα... τοῦ νεροῦ. Ἐντυχῶς ἦδη ἀπεσοβήθη πᾶς κίνδυνος. Ὁ Βάκχος θὰ βασιλεύῃ καὶ θὰ βασιλεύῃ ἐς αἰ. Οὐδὲν ἄλλο μέσον ἀσφαλέστερον ὑπάρχει διὰ νὰ ζῆσθαι τις ἔτη πολλά. Καὶ ἀπεδείχθη ἐν Παρισίῳ. Ἐτερος ἑκατοντούτης, πρεσβύτερος μάλιστα τοῦ Chevreul κατὰ τινὰς μῆνας, ἀπέθανεν, ἐπίσης θερμὸς ἐραστὴς τοῦ χυμοῦ τῆς ἀμπελου, ὅσον οὗτος τοῦ ὕδατος! Ὀνομαζέτο Drouin καὶ εἶχε γεννηθῆ τὸν παρελθόντα αἰῶνα, τὸ 1787. Ἦτο γνωστὸς εἰς ὅλους τοὺς Παρισίους μὲ τὴν μακρὰν κόμην του καὶ τὴν ἐπι μακροτέρην γενεαίαν του καὶ ἐπὶ τῶν εἰκόνας. Ὁ «Περιπλανώμενος Ἰουδαῖος» οὗτος, ὡς τὸν ἔλεγον, ἀφιέρωθη, ὡς ἔλεγε διηγούμενος τὴν ἱστορίαν του ἀπὸ τῆς νεότητός του εἰς τὴν λατρίαν τοῦ... Βάκχου. Ὅσα ἐκέρδιζεν, ἔδωκε τὰ ἔπιεν καὶ ὅσα ἔπιεν, τόσα ἤθελεν, ἕως ὅτου ἀπέθανεν. Ὁ μακαρὶα τῆ λήξει Μεθουσαλάς οὗτος, Μαθουσαλάς ἱερεὺς τοῦ ζωηροτέρου τῶν θεῶν ἐξηκολούθησε λατρεύων καὶ θύων εἰς αὐτὸν τὸν ἐκλεκτότερον πάντοτε οἶνον, μέχρις ὅτου ἐνόμισεν ὅτι τῇ ἐπέβαλλετο πλέον νὰ θύσῃ καὶ τὸν οἶνον... τῆς κεφαλῆς του! Ἐπιστρέψων εἰς τὴν οἰκίαν του πλήρης οἴνου, ἔπεσεν ὁ δυστυχὴς ἐπὶ τῆς κλίμακος καὶ ἔθραυσε τὸ κρανίον του! Δὲν τολμῶμεν νὰ πιστεύσωμεν τὸ λεγόμενον ὅτι οὐχὶ αἷμα, ἀλλ' οἶνος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ θραυσθέντος κρανίου! Ὅπως καὶ ἂν ἔχη ὅμως τὸ πρᾶγμα, ὁ ἐκατοντούτης οὗτος μέθυσος ἐβδίκασε διὰ τοῦ θανάτου του ὅτι... πρέπει νὰ πίνωμεν!

Πρὸ πολλοῦ ἔχει ἐφευρεθῆ τὸ τηλέφωνον. Πρὸ πολλοῦ ἔχει ἐφευρεθῆ καὶ ὁ φωνογράφος. Οἱ δὲ ἄνθρωποι ἐφαντάσθησαν πολλὰ περὶ αὐτῶν. Θὰ ὀμιλῶμεν μετὰ τῶν Ἀμερικανῶν, θ' ἀκούωμεν τὴν λειτουργίαν ἀπὸ τοῦ δωματίου, δὲν ἔχομεν ἀνάγκην πλέον νὰ πηγαίνωμεν εἰς τὸ θέατρον καὶ πλείστα ἄλλα περὶ τοῦ μέν' ὁ ἐφευρέτης θὰ ἐκδώσῃ ἐφημερίδα προφορικῆν, θὰ συναζῆ τὰς φωνὰς ὧν τῶν ἀνθρώπων καὶ παρόμοια περὶ τοῦ δέ. Καὶ σκέπτεται πλέον ἐλευθέρως ἕκαστος περὶ τοῦ τι εἶναι καὶ τι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ κατορθωθῇ διὰ τοῦ τηλεφώνου ὡς καὶ διὰ τοῦ φωνογράφου τὸ δὲ συμπέρασμα εἶναι πάντοτε ὅτι εἰς τὸν ἐφευρέτην ὀφείλεται μεγάλη δόξα. Ἰσως ὅμως δὲν πρέπει νὰ ἔχη οὕτω τὸ πρᾶγμα. Διὰ τί τόξα τῆς δόξης τοῦ ἐφευρέτου νὰ μὴ συμμεθέξῃ ἐξ ἴσου καὶ ὁ ἐφαρμοστὴς τῆς ἐφευρέσεως; Τί θὰ ὀφείλει, ἐν παραδείγματι, ἡ ἀνακαλύψις τῆς δυνάμεως τοῦ ἀτμοῦ, ἂν μὴ ἀνεκαλύπτετο καὶ ὁ τρόπος, δι' οὗ εἶναι δυνατόν νὰ ἐφαρμοσθῇ ἡ δύναμις αὕτη; Καὶ ἐγένοντο μὲν πολλὰ καὶ δοκιμαὶ περὶ τῶν ὑπηρεσιῶν, ἂς δύναιτο νὰ παράσχωι εἰς τὴν ἀνθρωπότητα τὸ τηλέφωνον, ἡ πρώτη ὅμως δοκιμὴ πρὸς μεταβίβασιν τῶν

ἤχων κλειδοκουμβάλου ἀπὸ ἐνὸς τόπου εἰς ἄλλον ἐγένετο ἐσχάτως ἐν Γερμανίᾳ ὑπὸ τῆς Φιλαρμονικῆς Ἐταιρίας τοῦ Βερολίνου, εἰς ἣν κατὰ τὰ ἀνωτέρω ὀφείλεται μεγάλη τιμὴ καὶ δόξα, ἀφ' οὗ θὰ εἶναι δυνατόν τοῦ λοιποῦ ν' ἀκούωμεν καὶ νὰ κρίνωμεν περὶ τῆς τέχνης τοῦ κλειδοκουμβάλου ἢ τῆς κλειδοκουμβαλιστρίας, ἣτις παίζει εἰς ἄλλην πόλιν, πολὺ μακρὰν. Τὰ πειράματα ἐγένοντο μετὰξὺ Δρέσδης καὶ Βερολίνου καὶ οὐ μόνον ἐπέτυχον, ἀλλὰ καὶ ὑπερέβησαν πᾶσας τὰς προσδοκίας. Τὸ πειζόμενον κλειδοκουμβάλον ἔκειτο ἐν Δρέσδῃ, ἀπὸ δὲ τοῦ Βερολίνου ἠκούσθησαν μετὰ μεγίστης εὐκρινείας καὶ οἱ μᾶλλον λεπτότεροι καὶ οἱ μᾶλλον ἀπαλώτεροι ἦχοί του. Εὐχάριστον τῇ ἀληθείᾳ. Μόνον μικρὸν τι ὑπολείπεται ἀκόμη καὶ πιστεύομεν ὅτι οἱ ἐφευρέται θὰ τὸ λάβωσιν ὑπ' ὄψιν των: Νὰ εὐρεθῇ τρόπος ν' ἀντικαταβάνωμεθα τοῦ ἤχου... χωρὶς ν' ἀκούωμεν. Ἐμπρός, ὦ Ἀμερικῆ!

Ὁ ὀβολὸς τῆς χήρας: Ἡ ἐν Παρισίῳ ἀποθανούσα χήρα Buchere ἐκληροδότησεν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν ὀραίων τεχνῶν ποσὸν τι φράγκων ἀρκετὰ βαρὺ, ἐκ τῶν τόκων τῶν ὀραίων θὰ σπουδαίως τὴν φωνητικὴν ἢ ὀργανικὴν μουσικὴν μίαν ἢ καὶ πλείοτερας κόρας, ἀλλὰ τὸσα δὲ θ' ἀφιερωθῶσιν εἰς τὴν δραματικὴν τέχνην. Ἐκάστη δὲ νέα, ἣτις ἤθελε δεχθῆ, θὰ λαμβάνῃ κατ' ἔτος τὸ ποσὸν τῶν 2,000 φράγκων, μὲ τὴν ρητὴν διάταξιν ὅμως νὰ ζῆσθαι βίον ἐντιμον καὶ εὐτακτον. Ὅπως δὲ διατάξῃ ἐκτὸς ἄλλων εὐγενῆς δωρητρία. Ὁ ἀναμάρτητος βασιλεὺς. Ἡ ἀναμάρτητος, ἡ συμφωνοῦσα μὲ τὸ τελευταῖον τοῦτο, ἐκείνη ἂς ἐπιθυμῆσθαι τὰς 2,000! Ἐμ προχείρου ὑπολογισμοῦ ἐξάγομεν, ὅτι ἂν ἡ θέλησις τῆς φιλανθρωποῦ χήρας δὲν μείνῃ ἀνεκπλήρωτος, θὰ παρουσιασθῶσιν ὑπὲρ τὰς 2,000 κορῶν ἐντίμων καὶ εὐτακτῶν ἀπαθῶν... μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης!

Ἄδριας

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

Τὸ πρῶτον τεῦχος τῆς ὑπὸ τοῦ κ. Δ. Γρ. Καμπούρογλου συγγραφείσης Ἱστορίας τῶν Ἀθηναίων, δι' οὗ ἀργεταὶ ἡ περιόδος τῆς Τουρκοκρατίας, ἐγένετο ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως του τὸ βιβλίον τῆς ἡμέρας. Παρόμοια ἔργα σπανίως ἐκίνησαν τὸ ἐνδιαφέρον ὅσον αὐτὸ. Καὶ δικαίως πρόκειται περὶ αὐτοῦ τοῦ τόπου ἐν ᾧ ζῶμεν, οὕτινος πανταχοῦ καὶ πάντοτε ἐμελετήθη ἢ ἱστορία, ἐκτὸς τῶν περιόδων ἀκριβῶς, αἵτινες εἶνε τὸσον σκοτειναί, ὥστε οὐδαμῶς κατὰ τὴν ἀνάγκην ν' ἀναλάβῃ τὴν φωνήν γράψαντων τῶν διὰ τὸν φρόνον μὴ περιπλανηθεὶς εἰς αὐτὰς ἀπαλῆσθαι δόξαν ἀκόπως κτηθεῖσαν.

Ἄλλ' ὁ κ. Καμπούρογλος δὲν ἐφοβήθη παρόμοιον πάθημα. Ἀπὸ νεαρῆς ἡλικίας, ἀπὸ δεκαπενταετίας ὅλης τραφεὶς μὲ τὰς παραδόσεις μιᾶς τῶν Ἀθηναϊκωτέρων οἰκογενειῶν, τρέφων φανατικὸν ἔρωτα πρὸς τὴν Ἀθήνα τι, δὲν ἔπαυσε συνάγων τὰ φῶτα, δι' ὧν θὰ ἐφώτιζε μίαν ἡμέραν τὸν σκοτεινὸν λαβύρινθον. Καὶ ἡ ὥρα ἦλθεν. Τὸ ἔργον ἀφιεροῖ ὁ συγγραφεὺς εἰς τὴν μητέρα του τὴν γνωστὴν λογιᾶν Ἀθηναίαν ἣτις ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος του χειραγωγός, ἡ Μουσα τοῦ ἀκριβῶς.

Δυστυχῶς ἀδύνατον ἀποβαίνει ἡμῖν νὰ ἐκφέρωμεν ἐπὶ ἀπὸ τοῦ πρώτου τεύχους τὴν περὶ τοῦ ἔργου κρίσιν μας. Ἄλλ' ἐκ τοῦ ὀραίου προομίου τῆς τε συγγραφῆς καὶ τῆς Τουρκοκρατίας εἰδικῶς, ἐκ τῆς παραθέσεως τῶν πηγῶν, καὶ ἐκ τῶν πρώτων κεφαλαίων θὰ πεισθῇ ἕκαστος περὶ τῆς ἀξίας καὶ χρησιμότητος τοῦ ἔργου, ἔσπερ μετὰ μακρὰς καὶ πεφωτισμένας συνηρη μελέτας, εὐτυχῆ δὲ θὰ θεωρήσῃ τὴν παραθεσιν ἐν ἐτέρῳ τεύχει τῶν *Μνημείων* τῆς Ἱστορίας, ὡν ἕκαστον εἶναι ἀδάμας ἀληθῶς οὐ μόνον διὰ τοὺς Ἱστορικοὺς, ἀλλὰ καὶ διὰ πάντα ἀρεσκόμενον εἰς ποικιλίας καὶ ὀραίας ἀναγνώσεις, ἐπὶ τῶν παρελθουσῶν τυχῶν τῆς πατρίδος.

Καταλήγοντες, ἱστάμεθα πρὸ γραμμῶν τινῶν τοῦ προλόγου, ἵνα συγχαρῶμεν ἐγκραδίως τὸν προσφιλεῖ Ἱστορικὸν καὶ ἰδρυτὴν τῆς «Ἐβδομάδος» διὰ τὰς ἐν αὐτῇ ἀναπτυσσομένας ιδέας, αἵτινες εἶνε ἀδελφαὶ τοῦ προγράμματος ἡμῶν.

«Παραδόξως καρ' ἡμῖν ὡς ἐπιστημονικὸν ἔργον σοβαρὸν χαρακτηρίζεται συνήθως τὸ ἀκατανόητον...»

Καὶ κατωτέρω:

Κατέλιθε, ὦ ὀλογγόμοιτοι ἀπὸ τοῦ ὕψους ὧν ὑποβίβατε τοὺς ἀμνηστὸν τῶν ἀνδρῶν εἰς τὰ λαβυρινθώδη καὶ πολυδαίδαλα τῆς ἐπιστήμης ἀνάκτορα. Μὴ φοβηθῆτε νὰ διαδώσῃτε καὶ ἡμῖν τὸ φῶς τῆς βίαις ἀληθείας. Δὲν τιμωροῦσι πλέον οἱ θεοὶ τοὺς Προμηθεῖς: ὁ δὲ θεὸς τῶν Χριστιανῶν ἀπέστειλεν αὐτῶς οὗτος τὸν Προμηθεῖα Ἰησοῦν, ὅπως μεταδώσῃ τὸ θεῖον τοῦτο φῶς. Δὲν καταγοροῦνται πλέον οἱ Φλάβιοι ὡς ἐκπαυλισταί: τὴν Ἐπιστήμην διὰ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ γνωστοῦ μόνον εἰς περτεῖ ἀνθρώπων «δικαστικῶν καλινεαρίων».

Ἡ Ἐπιστήμη δὲν ἐκπληροῖ τὸν προορισμὸν της, ὅταν ἐργάζεται μόνον ὑπὲρ αὐτῆς: ὀφείλει νὰ ἐργασθῇ καὶ ὑπὲρ τῆς Πατρίδος, ὅπως ἐπαῖς τοῦτο ἄλλοτε ἡ Θρησκεία κατὰ τοὺς μακροὺς αἰῶνας τῆς στυγεράς δουλείας.

ὑπὸ τοιαῦτα προοίμια εἶναι δυνατόν τὸ ἔργον τοῦ κ. Καμπούρογλου νὰ μὴ γίνῃ τόσον ἐθνωφελὲς ὅσον καὶ περιζήτητον.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΕΓΧΩΡΙΑ

Ἐπεβλήθη εἰς τὴν Βουλὴν νομοσχέδιον περὶ ἀναθέσεως τῆς ἀντιβουλίας καὶ διαχειρήσεως τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας τῷ διαδόχῳ Κωνσταντῶν ἢ τῷ ἐπιπροσφύζοντι συμβουλίῳ ἐν ἐνδεχομένῃ ἐκτὸς τοῦ Κράτους ἀποδημίᾳ τοῦ βασιλέως.— Ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου παρατᾶσα διὰ τῶν καθηγητῶν αὐτῆς πρὸ τοῦ κ. ὀπορχοῦ τῆς Παδείας ἐξέθηκον αὐτῇ τὴν κακὴν κατὰ τὴν ἰστορίαν ταύτην, τὴν προερχομένην ἰδίᾳ ἐνεκα τῆς ἐλλείψεως ἐπαρκῶν ἐδρῶν, τῆς καταργήσεως τῶν ἱερῶν μαθημάτων ἐν τοῖς γυμνασίοις καὶ τῶν θέσεων τῶν ἱεροκήρυκων, ἐξ οὗ τὸ μέλλον τῶν θεολόγων παρίσταται λίαν περιωρισμένον.— Κατὰ τὴν γενομένην γενικὴν συ-

νέλευσιν τῆς Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Ἐταιρίας τῆς Ἑλλάδος ἐγνωσθῆ διὰ 47 δωρητῶν ἀπέστειλαν τῇ ἑταιρίᾳ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος διαφόρους ἀξίας λόγου δωρεὰς διὰ τὸ Μουσεῖον καὶ 23 διὰ τὸ ἀρχεῖον. Εἶτα διὰ τὸ ἀρχεῖον ἔτος ἐξελέγησαν πρόεδρος μὲν ὁ κ. Παρ. Π. Ἀργυρόπουλος, ἀντιπρόεδρος ὁ Ἰ. Μπίτσης, γραμματεὺς ὁ κ. Αὐτ. Μιχαλάκης, ἑφορὸς τοῦ Μουσείου ὁ κ. Θ. Ν. Φιλαδέφειος, τοῦ Ἀρχείου ὁ κ. Α. Μομφεράτος καὶ ταμίαις ὁ κ. Σπ. Π. Δάμπος.— Ἡ ἀυτοκράτειρα τῆς Αὐστρίας ἠγόρασεν ἀντὶ 400.000 φρ. τὴν ἐν Καρούρα ἐπαυλίῳ Βράϊλα, ἐν ἣ πρό τινος εἶχε κατοικήσῃ.— Συνεστάθη ἐνταῦθα «Ἐταιρία Ἀθηναίων Ὀδηγῶν» σκοπὸν ἔχουσα νὰ παρέχῃ ὁδηγὸν εἰς τοὺς ἐπισκεπτομένους τὴν Ἑλλάδα περιηγητὰς.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ

Ὁ διάδοχος Ροδόλφος τῆς Αὐστρίας ἀπέβησεν ἀφηνεὶς ἐν ἡλικίᾳ 31 ἐτῶν πρὸς ἀμύθητον θλίψιν πάντων τῶν ὑπηκόων τῆς Αὐστρουγγρικῆς Μοναρχίας, αἵτινες ἠγάσαν ἐγκαρδίως αὐτὸν διὰ τὴν προσήθειαν, τὴν αγαθότητα καὶ τὴν διανοητικὴν μέρφωσιν του. Ὁ ἀρχιδούξ Ροδόλφος ἦτο θερμὸς τῆς Καλλιτεχνίας προστάτης, διεκρίθη δὲ καὶ ὡς συγγραφεὺς.— Ὁ στρατηγὸς Βουλανὴ ἐξέλεγε βουλευτικὴς Παριοῦς διὰ ψήφων 244,000 ἀπέναντι 162,000, ἂς ἔλαβεν ὁ ἀντίπαλος αὐτοῦ κ. Ζάκ.— Ἐν Στοχόλμῃ ἐτελέσθησαν μεγάλα ἑορταὶ ἐπὶ τῇ ἐξοριστῇ ἐπιτηρίδι τῆς γεννήσεως τοῦ βασιλέως Ὀσκαρ Β'.— Οἱ ἀστέρες τῆς Ἀμερικανικῆς σημαίας ὑψήθησαν ἀπὸ 38 εἰς 43, προστεθέντων εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας ἐτέρων πέντε κρατῶν.

ΕΝΩΣΙΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΔΗΜΟΚΡΑΤΩΝ

Τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν παρέστη ἐνώπιον τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ ἐν τῷ ὑπουργεῖῳ τῶν Οἰκονομικῶν τὸ συμβούλιον τῆς Ἐνώσεως τῶν Ἑλλήνων Δημοκρατῶν ἀποσπασθέντων ἐκ τῶν κ.κ. Α. Ζ. Στεφανόπουλι, προέδρου καὶ διευθυντοῦ τοῦ «Messager d'Athènes» καὶ τῶν συμβούλων Β. Δουκαροπούλου, διευθυντοῦ τοῦ «Ἐρμού», Θ. Ἀννίνου, διευθυντοῦ τοῦ «Ἀστειος», Κ. Ἀγγελοπούλου, διευθυντοῦ τῆς «Παλιγενεσίας», ἀντικαθιστάντων τὸν κ. Α. Ρούκην, διευθυντὴν τῆς «Ἐφημερίδος» καὶ Ἰ. Μ. Δαρβεργίῳ, διευθυντοῦ τῆς «Ἐβδομάδος». Ὁ κ. Τρικούπης μετὰ πολλῆς προσηθείας δεχθεὶς τὸ συμβούλιον, συνεχάρη τὰ μέλη του διὰ τὴν σύστασιν τοιοῦτου δημοσιογραφικοῦ σωματείου κεκλιμένου πολλὰ καὶ νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὰ συμφέροντα τοῦ τόπου. Εἶτα ὁ πρόεδρος κ. Στεφανόπουλις παρέστειλε τῷ κ. πρωθυπουργῷ τὴν εἰς τὸν τύπον γενομένην ἀδικίαν ἐνεκα τῆς ὑπερβολικῆς ἐπιβαρύνσεως τῶν χρησίμων αὐτῷ εἰδῶν, ἰδίᾳ τοῦ χάρτου καὶ τῶν ταχυδρομικῶν καὶ τηλεγραφικῶν τελῶν, ὁ δὲ κ. Τρικούπης μετὰ προσοχῆς ἀκροασθεὶς τῶν παραθέντων ὑπεσχέθη χάριν τῆς προαγωγῆς τοῦ τόπου, ὑπὲρ οὗ καὶ αὐτὸς θερμότερα ἐνδιαφέρεται, πᾶσαν ἀναγκαίαν μεταβολὴν τοῦ δασμολογίου. Τὸ συμβούλιον ἐξέφρασεν ἐπὶ ταῖς διαβεβαιώσεσι ταύταις τὰς εὐχαριστίας του εἰς τὸν κ. πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως.

ΕΠΙΣΤΗΜΑΙ

Ὁ προσφιλεὶς τοῖς Ἑλλησι Γάλλος ναύαρχος Ζουριέν Δε-λὰ Γραβιέρ ὁ μετασχὼν τῆς ἐν Πύλων ναυμαχίας καὶ ἱστορίας τὰ κατ' αὐτὴν, διαπραπῆ δὲ κατέγνω ἔσταν μεταξὺ τῶν συγχρόνων ναυτικῶν συγγραφέων, ἐκλεγείας μέλος τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ Βιέλ Καστέλ εἰσῆλθῃ εἰς τὴν Ἀκαδημίαν μετὰ τῆς εἰθιμένης πομπῆς καὶ ἀπήγγειλε λόγον, δι' οὗ ἐξύμνησεν τὸν προκατόχον του.— Ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν Ἐπιστημῶν ὁ κ. Βουγάρδ εἶπεν ὅτι ὁ διαλείπων πυρετὸς προέρχεται ἐκ μικροβίων ἐβρισκομένων ἐν τῷ αἵματι.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

Ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως ἀνευρέθη διηρημένον εἰς τεμάχια θάβρον, ἐφ' οὗ ἴσταντο, κατὰ τὸ φαινόμενον, δύο ἀγάλματα τοῦ Ἀνυτέρου Ἐλευθέριου.

θερίου, τοῦ υἱοῦ τοῦ Μύρωνος. Τὸ θάβρον φέρει τὴν ἐπιγραφήν: «Ἰππεὶς ἀπὸ τῶν πολεμίων ἱππαρχοῦτος τῶν Ἀθηναίων Ἰενοφάντος».— Ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Ρώμης ἰδρῆθη μέγα ἀρχαιολογικὸν Ἰνστιτούτον ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Φορέλλη, καταργηθέντων τῶν διαφόρων ἀρχαιολογικῶν τμημάτων. Ἡ σπουδὴ θὰ διαρκῆσθαι τρία ἔτη, οἱ δὲ ἑταῖροι τοῦ Ἰνστιτούτου θὰ διαμένωσιν ἐν Ρώμῃ, Νεαπόλει καὶ Ἀθήναις.— Κατὰ τὰς ἐν Μονήχαις ἐνεργουμένας ἀνασκαφὰς ἀνεκαλύφθησαν πλείστοι ὑπόγειοι τάφοι αἰγυπτιακῆς κατασκευῆς, ἐν οἷς εὐρήθησαν πλείστα ἀντικείμενα ἀξίας: κομβία, κοσμήματα ἐξ ἐλέφαντος καὶ ἄλλα κειμήλια.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ

Εἰς τὸ ἐν Ρώμῃ θέατρον Costanzi μέλλει νὰ παρασταθῇ προσεχῶς ὁ «Διονέλλος», νέον ἔργον τοῦ ἡμετέρου μουσικοῦ κ. Σπυριδωνοῦ Σαμάρρα.

ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Κυρ Δ. Χ. Παρισίους. Ἡ παροιμία ἐκείνη ἔχει ὡς ἐξῆς: Ὁ κόριος ἦτο πολὺ συλλογισμένος ἐνεκα τῆς διαγωγῆς τῆς γυναικὸς του καὶ τὸν εἶδεν ὁ πατεῖνός καὶ εἶπε: «δὲν ἐντρέπεται, ἀρεντικὸ, ἀπὸ μένα, ὅπου ἔχω δέκα καὶ τῆς κουμαντᾶρω δλας, κ' ἐστὶ μία δὲν μπορεῖ νὰ κουμαντᾶρῃς;» — *Φιλίστορι*. Τῶν Ἰνδῶν ἱστορίαν εἰς τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων μόνος ὁ Κτησίας ὁ Κνίδιος, ἱστορικὸς συγχρόνως καὶ ἱατρός καὶ σύγχρονος τοῦ Ξενοφάντος, συνέγραψε. Ἐξεδόθη ἐν Γογγίῳ τῷ 1823 μετὰ τῶν «Περσικῶν» του.— *Κυρ Β' Πειραιῶ*. Ἀληθῶς ἡ μνημοσύνη εἶναι ἐν τῶν καλλιτέρων προτερημάτων τῶν λογίων ἀνδρῶν καὶ κατὰ τοὺς ἀρχαίους Ἑλληνας καὶ Μούσαι ἠσαν θυγατέρες τῆς Μνημοσύνης.— *Περὶ ἔργου*. Πρὸ τοῦ Ἰωάννου ἐν Ἀδυσινίᾳ ἐβασίλευσεν ὁ Θεόδωρος, ἀπὸ τοῦ 1855—1868, φονεὺς μετὰ τὴν ὑπὸ τῶν ἄγγλων ἦταν.— *Δ' Ἐ' Ἐνταῦθα*. Τί σημαίνει; Διότι ὁ Ἐθριπίδης «μέμφεται τὸ θῆλυ γένος», ἔπειτα ἐκ τούτου ὅτι χάνει τοῦτο τὴν δύναμιν του; Γυναικες δὲν ἐδίωξαν τοὺς ἄνδρας ὅλους ἐπὶ τῆς ἡμετέρας; Καὶ πόσα ἄλλα παραδείγματα τῆς δυνάμεως ἡμῶν ἐπὶ τῶν ἀνδρῶν ἠδύνατο ν' ἀναφέρῃ τις! Νομίζομεν ὅτι ἐπαρηγορήθητε ὀλίγον.— *Γ. Ε. Β. Ἀργυροστόλιος*. Ἐλήθησαν.— *Ν. Β. Κ. Σφόρος*. Ἐπίσης.— *Δ. Π. Ν. Ἀιδίνιον*. Ἐλπίζομεν ὅτι θὰ κατορθωθῇ καὶ αὐτό. Ἐχαρακτηρίσαμεν καὶ θὰ γράψωμεν.— *Π. Ι. Δ. Πόργον*. Ὁ ἀριθμὸς τῶν τευχῶν ἀγνώστων ἐστὶ Ἡ ἱστορία τῆς Φ. Φ. δὲν ἐξεδόθη.— *Δ. Κ. Ἐξαριστάς*, ἀλλὰ βραδύτερον.—

ΕΒΔΟΜΑΣ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ : ΟΔΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 59

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ

Εν Ελλάδι δρ. 10, εν τῷ Ἐξωτερικῷ φρ. χρ. 12

Αἱ συνδρομαὶ, ὑποχρεωτικαὶ δι' ἐν ἔτος, ἄρχονται εἰς τὴν ἀρχὴν ἑκάστης τριμηνίας ἤτοι :

ΤΗΝ 1ην ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ, ΑΠΡΙΛΙΟΥ, ΙΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

ΑΓΓΕΛΙΑΙ : Ὁ στίχ. ἀπὸ λ. 20, δις 35, τρις 50.
ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ : Ἐτησίως δρ. 15. Ἐξαμηνία 8.
Διὰ τοὺς κ. κ. συνδρομητὰς ἔκπτωσης 25%.

REVUE BLEUE

111. Boulevard St. Germain Paris.

POLITIQUE ET LITTÉRAIRE

PARAISANT LE SAMEDI

Six mois 20 fr.-Un an 35 fr.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΟΛΕΜΗ

ΧΕΙΜΩΝΑΝΘΟΙ

Πωλοῦνται εἰς ἅπαντα τὰ βιβλιοπωλεῖα

Ἄνει δραχμῶν 3.

ΚΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ

ΠΑΡΑΗ ΚΑΙ ΚΟΤΖΙΑ

Πέννα Δαδύχου
Υδρόγειο Σφαίραι εἰς Ἑλληνικὴν Γλῶσσαν ἀπὸ δρ. 35—72.

Πέννα Τρεκούδη
ΕΠΙΧΡΗΜΑΤΑ
ἐπὶ καλοῦ χάρτου σιγαμπίως.

Πέννα Διαδύχου
ΜΕΛΑΝΗ ΠΑΥΡΗ
συμπληρωμένη καὶ ἀναλωμένη εἰς ἕξ μέρη ὕδατος. Δοχεῖον ἐκ δρ. 312 δραχ. 4 50
Ἀναλωμένη ἡκόλ. 90

Πέννα Τρεκούδη
Γραφικὰ ὙΛΙΑ
ΚΟΜΨΟΤΕΧΝΗΜΑΤΑ

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΝ

Ι. Τ. ΔΑΜΒΕΡΓΗ
ΕΝ ΣΥΡΩ

Ἐπομίθησιν Ἀρώματα Atkinsons Σάπωνες ὀσμωτικοὶ Πάντα σκεδόν τὰ

Ἐιδικὰ φάρμακα (Specialités) Ἱατρικὰ θερμόμετρα Συσία ἐκ καουτσούκ

Ψευκῆτες Ἀποθήκη πάντων τῶν Μεταλλικῶν ὀδόντων

Καὶ τοῦ μόνου γνησίου ἐπανορθωτικοῦ τῶν τρυχῶν τῆς

Mmes ALLENS

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΕΙΣ ΚΟΜΦΑ ΤΕΥΧΗ ΠΕΡΙΦΟΥ 96 ΣΕΛΙΔΩΝ

ΕΞΕΔΟΧΗΣΑΝ

Τεύχος 1—3 Θάρος Βλέκας, Ἑλληνικὴ μυθιστορία ὑπὸ Π. Καλλιγᾶ.

Ποιήματα Α. Σ. Βυζαντίου (ἐν τῷ 3ῳ τεύχει)

3—5 Ὁ Ἐξηταβελόνης, κωμῶδια Μολιέρου, κατὰ τὴν ἐφελλήνησιν τοῦ Οἰκονόμου τοῦ ἐξ Οἰκονόμων.

6 Περίληψις ἱστορίας τῆς νεοελληνικῆς φιλολογίας ὑπὸ Α. Ρ. Ραγκαβῆ.

7 κ. 9 Λοιζία Μύλλερ, τραγωδία Φ. Σχίλλερου.

8 Τριεὺς τῆς ψυχῆς ὑπὸ Φεουτεράλεβιν.

10 Λοιζήματα σόφρονα Ἑλληνικά, ὑπὸ Δ. Βικέλα, Ε. Χατζόπουλου, Δ. Καρπούρογλου, Γ. Δροσίνης, Α. Κουρτίδου, Ι. Μ. Δαμβέργη καὶ Α. Καρκαδίτσα.

11—13 Στράτις Καλοπίγειος, ἠθογραφία ἑλληνική ὑπὸ Στ. Κουμανοῦδη.

14—15 Ἀμλέτος, τραγωδία Σαικσπέρου μεταφρασθεὶς ὑπὸ Σ. Δ. Βικέλα.

16—17 Ἄσμα τῶν Χριστουγέννων, διήγημα ὑπὸ Κ. Δίκευς.

Ἐκαστὸν τεύχος τιμᾶται λεπτὰ 60. Ἡ συνδρομὴ διὰ 25 (α' στερὰ) δρ. 12.

Εἰς τὸ ἔξωτερον ἐνοσοῦνται αὐτὰ αἱ τιμαὶ εἰς χρυσόν

ΜΠΑΡΤ ΚΑΙ ΧΙΡΣΤ

ἐκδίδεται ἐν Ἀθήναις

Διευθύνσεις

ΓΕΡΑΣΙΜΙΔΗΣ, ἰατρός γυναικολόγος, δδ. Πειραιῶς.

Κ. ΒΟΗΚΑΗΣ, δικηγ. Ἀλεξάνδρετα, Ὀκλ. Βολανάκη.

Γ. ΠΑΜΠΑΝΟΣ, ὀδοντοίατρος, Ὀδὸς Πατησίων 9.

J. JULLIEN Libraire Genève Livres d'occasion. Place Bourg - de Four 32.

ΕΚΔΕΚΤΑ
ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ
ΜΕΤ' ΕΙΚΟΝΩΝ
ΚΑΤΑ ΠΕΜΠΤΗΝ ΚΑΙ
ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Συνδρ. προσληρωτὰ
Ἀθῆναι φρ. 8,—
Ἐπαρχία φρ. 8,50
Ἐξωτερ. φρ. χρ. 15,—
Ρωσσία ρούβλια 6,—
Τόμοι κομψότατα καὶ
στερεώτατα δεδεμένοι.
πωλοῦνται εἰς τὸ
ΓΡΑΦΕΙΟΝ
9. Ὀδὸς Πατησίων 9.

ΠΙΑΟΙ
ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Καλαισιθῆσια, Κομψότης
Ἑλληνικὰ Παρισίων

ΔΙΑΣΚΕΥΗ
Καλλιτεχνική

Εἰς τὸ κατάστημα τῆς κ.

ΕΙΡΗΝΗΣ ΑΛΕΞΙΟΥ

Μεγάλῃ στοάδιτιζέβρη

Ὀδὸς Ἐρμού.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΠΡΩΤΗ 1458 — 1687

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΥΠΟ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

Τῆ ΑΡΩΓῆ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

Τιμὴ ἑκάστου τεύχους δρ. 1.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

ΕΡΓΟΝ ΣΤΕΦΕΝ ΥΠΟ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΑΚΑΔΗΜΕΙΑΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ

ΑΘΗΝΑΣ Ν. ΣΕΡΕΜΕΤΤΗ

Ἐπὶ λαμπροῦ χάρτου. — Σελίδες 466. — Εἰκόνες 150 καὶ
εἰκοσι προσοπογραφίαι τῶν μεγαλειότερων μουσικῶν.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ : Ἐπιστολὴ τοῦ συγγραφέως. — Ἀπάντησις. — Ἐισαγωγὴ
— Βιβλίον Α' Ἡ Ἀρχαία Ἑλλάς : Ἡ Ἀρχαία Ἀνατολή. — Ὁ Ἕλληνας. —
Ἡ Ρώμη καὶ αἱ πρῶται εἰσαὶ τῆς Ἑκκλησίας. Βιβλίον Β' Ὁ Μεσαίων :
Ἀπὸ τοῦ Ἡ μέχρι τοῦ ΙΒ' αἰῶνος. — Ὁ ΙΒ' καὶ ὁ ΙΓ' αἰῶν. — Ὁ ΙΔ', ΙΕ'
ΙΣΤ' αἰῶν. Βιβλίον Γ' Ὁ Πρόδρομος : Ἡ Ἱταλικὴ μουσικὴ κατὰ τὸν ΙΖ'
αἰῶνα. — Ἡ μουσικὴ ἐν Γερμανίᾳ κατὰ τὸν ΙΖ' καὶ ΙΗ' αἰῶνα. — Τὸ μελό-
δραμα καὶ τὸ Κωμικὸν Μελόδραμα ἐν Γαλλίᾳ κατὰ τὸν ΙΖ' καὶ ΙΗ' αἰῶνα.
Βιβλίον Δ' Ὁ Νεώτερος : Ὁ Αἰῶν τοῦ Βεγγόδεν. — Ἡ Ἱταλικὴ σχολὴ ἀπὸ
τοῦ Ροσσίνι μέχρι τοῦ Βέρδη. — Ἡ Γαλλικὴ μουσικὴ κατὰ τὸ πρῶτον ἡμῶν
τοῦ ΙΘ' αἰῶνος. — Ἐπίλογος : Ἡ σύγχρονα μουσικὴ.

ΑΡΟΜΟΛΟΓΙΟΝ ΣΙΑΦΡΟΔΟΜΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ-ΑΘΗΝΩΝ-ΜΕΛΩΝΝΗΣΟΥ

Γραμμὴ Πειραιῶς - Κορίνθου - Αἰγίου - Πατρῶν

	1	3	33	2	4	32
Πειραιῶς ἀν.	6.45π	11.20π	8 πμ	Πάτρας ἀν.	7 πμ	11.25
Ἀθῆναι	7.15μ	11.50μ	8.35	Αἶγιον	8.52	12.50
Κόρινθος δρ.	10.35	2.50μ	12.10	Κόρινθος	1.10	4 — 1.55μ
Αἶγιον	2.52	6.04		Ἀθῆναι δρ.	4.45	7.05 5.4
Πάτρας	4.45	7.30μ		Πειραιῶς	5.15	7.30 6.5

Γραμμὴ Κορίνθου - Ἀργεῶν - Ναυπλίου - Μόλων

	202	203	
Ναύπλιον ἀν.	9.55π.μ.	Κόρινθος ἀν.	3.05 μ.μ.
Μόλοι	9.55	Ἀργεῶν δρ.	5.22
Ἀργεῶν	10.30	Ναύπλιον	5.55
Κόρινθος δρ.	12.45π.μ.	Μόλοι	6 —

Σημειώσεις. — Πᾶσι αἱ ἀμαξοστοιχίαι ἐν Πάτραις θ' ἀναχωρῶσι καὶ
θ' ἀνάωσιν εἰς τὴν παραλίαν, ὅπου θ' ἀναχωρῶσι καὶ εἰς τὴν παραλίαν καὶ θ'
ἐνεργῆται μόνον ἡ παραλαβὴ καὶ παράδοσις τῶν ἀποσκευῶν τῶν ἐπιβατῶν.
Αἱ ἀμαξοστοιχίαι 33 καὶ 32 λειτουργοῦσι καθ' ἑκάστην πλὴν τῆς Κυ-
ριακῆς. Αἱ ἀμαξοστοιχίαι 1, 2, 33, 32, 202, 203, σταθμεύουσι καὶ εἰς ὁ-
λας τὰς Στάσεις καὶ Σταθμοὺς. Μεταξὺ Κορίνθου. — Ἀκράτας Πατρῶν —
Ἀκράτας Ναυπλίου. — Ἀργεῶν. — Μόλων καὶ ἀντιστρόφως, κυκλοφοροῦσιν καθ'
ἑκάστην τοπικὰ ἀμαξοστ. σταθμεύουσαι εἰς πᾶσας τὰς Στάσεις καὶ Σταθμ.